

Audit & Business Advisory

оператор на електропреносниот систем на Република Македонија
Акционерско друштво за промет на електрична енергија и управување
со електроенергетскиот систем, со седиште на Соборен плоштад, Скопје
Operatori i sistemit elektrotansmetues i Republikës së Maqedonisë së Veriut
Shoqëri aksionare për transmetim të energjisë elektrike dhe menaxhim
me sistemin elektroenergjetik, në pronësi shtetërore, Shkup

Бр.-Nr.

05-4168

18.06 2024

СКОПЈЕ - ШКУП

год.-viti

АД МЕРСО, Скопје и подружници

Консолидирани финансиски извештаи
за годината што завршува на 31
декември 2023 година и

**Извештај на независните
ревизори**

A member of

mgjworldwide

Содржина	Страна
ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ	1
КОНСОЛИДАНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ	
- Консолидиран извештај за финансиска состојба	6
- Консолидиран извештај за сеопфатна добивка	7
- Консолидиран извештај за промените во капиталот	8
- Консолидиран извештај за паричните текови	9
- Белешки кон консолидираните финансиски извештаи	10
- Прилози	

До:
Раководството и Акционерите на
АД МЕПСО, Скопје

Извештај на независните ревизори

Извештај за консолидираните финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на придружните консолидирани финансиски извештаи на АД МЕПСО, Скопје („Матичното друштво“) и неговите подружници (во понатамошниот текст заедно како „Групата“), составени од консолидираниот извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2023 година и консолидираниот извештај за сеопфатната добивка, консолидираниот извештај за промените во капиталот и консолидираниот извештај за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на Раководството за консолидираните финансиски извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие консолидирани финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на консолидирани финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие консолидирани финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија¹. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа дали консолидираните финансиски извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во консолидираните финансиски извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот и истите вклучуваат проценка на ризиците од постоење на материјално погрешно прикажување во консолидираните финансиски извештаи, било поради измама или грешка.

¹ Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

Извештај на независните ревизори (продолжува)

При овие проценки на ризиците ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на консолидираните финансиски извештаи на Групата со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективноста на внатрешната контрола на Групата. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на консолидираните финансиски извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење со резерва.

Основа за мислење со резерва

1. Како што е објавено во Белешката 6 кон придружните консолидирани финансиски извештаи, со состојба на 31 декември 2023 година, нето евидентираната вредност на недвижностите, постројките и опремата изнесува 8.574.075 илјади денари. Дополнително, како што е објавено во белешка 15 кон консолидираните финансиски извештаи, Друштвото има евидентирано ревалоризациони резерви на износ од 60.903 илјади денари како и останат капитал на износ од 296.913 илјади денари кои произлегуваат како резултат на Планот на делба на АД за производство, пренесување и дистрибуција на електрична енергија Електростопанство на Македонија. Понатаму, како што е тоа подетално објавено во Белешка 2.4 кон придружните консолидирани финансиски извештаи, кога сметководствената вредност на средството е зголемена како резултат на ревалоризација, зголемувањето треба да биде признаено во останатиот извештај за сеопфатна добивка и акумулиран во главнината под насловот ревалоризациони вишоци. Групата за времетраењет на користењето на средствата на недвижности, постројки и опрема нема извршено пренос на вишоците на ревалоризација кои треба да се пренесат во акумулирани добивки. Пренесувањата од вишоци од ревалоризација во задржана добивка не се прават преку добивката или загубата за годината, туку низ останата сеопфатна добивка.

Поради горенаведеното, ние не бевме во можност да стекнеме разумно уверување за нето евидентираната вредност на недвижностите, постројките и опремата набавени пред 01 јануари 2005 година како и ревалоризационите резерви и останатиот капитал, согласно Планот за делба, и било какви корекции кои би биле неопходни да бидат направени заради усогласување со барањата на сметководствената рамка погоре опишана, би можеле да имаат материјално значаен ефект врз посебните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината што заврши на 31 декември 2023.

Извештај на независните ревизори (продолжува)

- Како што е понатаму објавено во Белешката 6 кон придружните консолидирани финансиски извештаи, со состојба на 31 декември 2023 година инвестициите во тек и дадените аванси изнесуваат 2.523.850 илјади денари. Врз основа на спроведените процедури, констатиравме дека на датумот на известување дел од инвестициите во тек на износ од 309.986 илјади денари, се веќе ставени во употреба и генерираат приходи за Друштвото, без притоа да бидат признаени соодветните расходи кои треба да се спротивстават на овие приходи. Истите не се соодветно рекласифицирани и признаени во ставките на недвижностите, постројките и опремата, односно за нив не е пресметан и признаен трошок за депрецијација во претходните периоди како и за тековната 2023 година, кој износ би можел да има материјално значајно влијание врз консолидираните финансиски извештаи на Групата за годината која заврши на 31 декември 2023 година.
- Врз основа на спроведените процедури констатиравме дека на датумот на известување 31 декември 2023 година, Групата нема извршено усогласување на регистарот на основни средства и сметководствената евиденција на недвижностите (земјишта и градежни објекти) со дел од имотните листови од Катастарот на недвижности. Како резултат на тоа, не бевме во состојба да стекнеме разумно уверување во однос на комплетноста и точноста како и правата и обврските на евидентираниите недвижности на Групата со состојба на 31 декември 2023 година.

Поради горенаведените причини, ние не бевме во состојба да стекнеме разумно уверување во однос на евидентираната вредност на недвижностите, постројките и опремата на Групата со состојба на 31 декември 2023 година.

Извештај на независните ревизори (продолжува)

2. Како што е објавено во Белешката 12 кон консолидирани финансиски извештаи, со состојба на 31 декември 2023 година побарувањата од купувачи изнесуваат 2.664.578 илјади денари, нето од резервацијата поради нивно обезвреднување во износ од 940.319 илјади денари. Врз основа на спроведените ревизорски процедури, утврдивме дека за значаен дел од овие побарувања во износ од 726.523 илјади денари постои значителен ризик од ненаплатливост поради нивната застареност. Групата нема извршено проценка на наплатливоста на овие побарувања согласно прифатената сметководствена политика објавена во Белешката 2.9 и понатаму во Белешката 2.11 кон придружните консолидирани финансиски извештаи ниту пак има признато било какво резервирање поради нивно обезвреднување. Поради природата на сметководствените и другите информации, ние не бевме во состојба да направиме сопствена проценка и да утврдиме дали е потребна дополнителна резервација поради обезвреднување на овие побарувања која би можела да има материјално значаен ефект врз консолидираните финансиски извештаи на Групата со состојба на и за годината што заврши на 31 декември 2023.
3. Како што е објавено во Белешката 2.19 кон придружните консолидирани финансиски извештаи Групата исплаќа на вработените посебна минимална сума за отпремнина при пензионирањето, согласно соодветните домашни законски одредби. На 31 декември 2023 година Групата нема пресметано и признаено во консолидираните финансиски извештаи резервирање за правата на вработените за отпремнини и јубилејни награди. Поради недостаток на доволно соодветни податоци и информации не бевме во состојба да направиме сопствена проценка на потребните резервации опишани погоре, кои би можеле да имаат материјално значаен ефект врз консолидираните финансиски извештаи на Групата со состојба на и за годината што заврши на 31 декември 2023.
4. Како што е објавено во Белешка 26 кон консолидираните финансиски извештаи, со состојба на 31 декември 2023 година, судските постапки покренати против Групата изнесуваат вкупно 2.365.110 илјади денари и за кои спорови не е признаена соодветна резервација од потенцијални загуби. Истата би можела да има материјално значаен ефект врз консолидираните финансиски извештаи на Групата со состојба на и за годината што заврши на 31 декември 2023. Според проценките на Раководството, и покрај постоењето на ризик од потенцијални загуби од овие судски спорови, не е можно, со разумна сигурност, да биде утврдена и признаена соодветна резервација, поради фактот што судските спорови се незавршени односно не се донесени правосилни судски одлуки, како и минатата пракса за голема неизвесност во исходот од споровите.

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА
За годината која завршува на 31 декември 2023
Во илјади денари

	Белешка	2023	2022
Средства			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	6	8.574.075	8.379.947
Нематеријални средства	7	39.569	48.360
Вложување во придружни друштва	8	4.449	4.449
Финансиски средства расположливи за продажба	9	2.460	2.460
		8.620.553	8.435.216
Тековни средства			
Залихи	11	50.117	52.325
Финансиски побарувања	10	498.383	40.058
Побарувања од купувачи и останати побарувања	12	2.664.578	2.867.735
Побарување за данок на добивка		76.149	-
Парични средства и парични еквиваленти	13	1.987.360	2.410.653
		5.276.587	5.370.771
Вкупно средства		13.897.140	13.805.987
Капитал и обврски			
Капитал	14		
Акционерски капитал		3.059.393	3.059.393
Резерви		3.362.953	3.304.996
Останат капитал		296.913	296.913
Нераспределена добивка		2.284.200	1.528.610
		9.003.459	8.189.912
Обврски			
Нетековни обврски			
Обврски по кредити	15	1.269.591	1.568.208
Разграничени приходи од донации	16	1.014.107	1.044.299
		2.283.668	2.612.507
Тековни обврски			
Обврски по кредити	15	367.842	308.798
Обврски кон добавувачи и останати тековни обврски	17	2.242.171	2.672.193
Обврски за данок на добивка		-	22.577
		2.610.013	3.003.568
Вкупно обврски		4.893.681	5.616.075
Вкупно капитал и обврски		13.897.140	13.805.987

Белешките претставуваат составен дел на консолидираните финансиски извештаи

Овие консолидирани финансиски извештаи се одобрени од Управниот Одбор на Групата на ден 31 март 2023 година и потпишани во негово име од:

Г-дин ZUNDI ENUZ
 Генерален директор

М-р Љупчо Зиков
 Директор,
 Сектор за финансиски работи

АД МЕПСО, Скопје и подружници

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА

За годината која завршува на 31 декември 2023

Во илјади денари

	Белешка	2023	2022
Приходи од продадена електрична енергија	18	12.552.640	14.500.072
Останати оперативни приходи	19	66.438	133.151
		12.619.078	14.633.223
Намалено за:			
Набавна вредност на продадена електрична енергија	20	(4.608.925)	(4.002.439)
Производствени и системски загуби на елек. енергија		(4.167.316)	(6.022.700)
Потрошени материјали	21	(83.257)	(108.436)
Трошоци за вработени	22	(597.217)	(538.629)
Амортизација и депрецијација	6,7	(490.369)	(475.063)
Останати оперативни расходи	23	(1.775.031)	(2.077.472)
Оперативна добивка/(загуба)		896.963	1.408.484
Приходи од финансирање	24	57.002	63.034
(Расходи) од финансирање	24	(57.762)	(67.472)
(Расходи) од финансирање, нето		(760)	(4.438)
Добивка/(Загуба) пред оданочување		896.203	1.404.046
Данок на добивка	25	(82.656)	(152.067)
Добивка/(Загуба) за финансиската година		813.547	1.251.979
Останата сеопфатна добивка за годината		-	-
Вкупна сеопфатна добивка за годината		813.547	1.251.979
Добивка расположлива за сопствениците на Групата		813.547	1.251.979
Вкупна сеопфатна добивка/(загуба) расположлива за сопствениците на Групата		813.547	1.251.979

Белешките претставуваат составен дел на консолидираните финансиски извештаи

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНЕТЕ ВО КАПИТАЛОТ
За годината која завршува на 31 декември 2023
Во илјади денари

	Акционерски капитал	Резерви	Останат капитал	Нераспределена добивка	Вкупно
На 01 јануари 2023 година	3.059.393	3.304.996	296.913	1.528.610	8.189.912
<i>Трансакции со сопствениците</i>					
Издвојување на резерви во г. (Б.14)	-	74.229	-	(74.229)	-
Пренос на резерви за инвест. (Б.14)	-	(16.272)	-	16.272	-
<i>Вк. транс. со сопствениците</i>	-	57.957	-	(57.957)	-
Добивка за годината	-	-	-	813.547	813.547
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-
<i>Вкупна сеопфатна добивка</i>	-	-	-	813.547	813.547
На 31 декември 2023 година	3.059.393	3.362.953	296.913	2.284.200	9.003.459
На 01 јануари 2022 година	3.059.393	3.231.371	296.913	350.256	6.937.933
<i>Трансакции со сопствениците</i>					
Издвојување на резерви во г. (Б.14)	-	76.697	-	(76.697)	-
Пренос на резерви за инвест. (Б.14)	-	(3.072)	-	3.072	-
<i>Вк. транс. со сопствениците</i>	-	73.625	-	(73.625)	-
Добивка за годината	-	-	-	1.251.979	1.251.979
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-	-
<i>Вкупна сеопфатна добивка</i>	-	-	-	1.251.979	1.251.979
На 31 декември 2022 година	3.059.393	3.304.996	296.913	1.528.610	8.189.912

Белешките претставуваат составен дел на консолидираните финансиски извештаи

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
За годината која завршува на 31 декември 2023
Во илјади денари

	Белешка	2023	2022
Оперативни активности			
Добивка/(Загуба) пред оданочување		896.203	1.404.046
<i>Усогласување за:</i>			
Депрецијација на недвижности, постројки и опрема	6	478.742	463.436
Амортизација на нематеријални средства	7	11.627	11.627
Приходи од амортизација на донации	16, 19	(30.192)	(39.651)
Расход од вредносно усогласување на поб.од купувачи	23	-	-
Стектати средства преку наплата на побарувања	6	-	-
Нето отпишана вр. а недвижности постројки и опрема	23	(1.385)	51
Вредносно усогласување на залихата		-	-
Приходи од камати	24	(43.807)	(47.988)
Расходи по камати	24	43.372	54.087
Добивка пред промени во обртни средства		1.354.560	1.845.608
<i>Промени во обртните средства:</i>			
Залихи		2.208	2.597
Побарувања од купувачи и останати побарувања		203.157	684.296
Обврски кон добавувачи и останати обврски		(430.022)	(1.172.194)
Оперативна добивка по промени во обртните средства		1.129.903	1.360.307
(Платени) камати		(43.372)	(54.087)
Приливи од камати		43.807	47.988
(Платен) данок од добивка		(181.382)	(209.056)
Нето парични текови од оперативни активности		948.956	1.145.152
Инвестициони активности			
Набавка на недвижности, постројки и опрема		(673.925)	(790.983)
Набавка на нематеријални средства		(1.781)	(1.474)
Примени дивиденди		1.385	-
Наплата/дадени позајмици на нефинансиски друштва		(458.325)	(4.127)
Нето парични текови од инвестициони активности		(1.132.646)	(796.584)
Финансиски активности			
Приливи на кредити		157.686	800.776
(Отплата на) кредити		(397.289)	(749.362)
Приливи од примени државни поддршки		-	180.628
Нето парични текови од финансиски активности		(239.603)	232.042
Нето промени кај паричните средства и еквиваленти		(423.293)	580.610
Парични средства и еквиваленти на почетокот		2.410.653	1.830.043
Парични средства и еквиваленти на крајот	13	1.987.360	2.410.653

Белешките претставуваат составен дел на консолидираните финансиски извештаи

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Оператор на електропреносниот систем на Македонија, акционерско друштво за пренос на електрична енергија и управување со електроенергетскиот систем, во државна сопственост, Скопје или скратено АД Мепсо, Скопје (во понатамошниот текст „Матичното Друштво“) е основано како акционерско друштво во државна сопственост со седиште во Република Северна Македонија.

Адресата на регистрираното седиште на Друштвото е ул. „Максим Горки“ бр 4, 1000 Скопје, Република Северна Македонија.

Матичното Друштво е едно од правните следбеници на АД Електростопанство на Република Македонија (во понатамошниот текст „ЕСМ“) и е основано во согласност со Законот за преобразба на Електростопанство на Македонија, акционерско друштво за производство, пренос и дистрибуција на електрична енергија во државна сопственост. Матичното Друштво започна со своите деловни активности на 1 јануари 2005 година. Основна дејност на Матичното Друштво е пренос на електрична енергија, управување со електроенергетскиот систем на Република Северна Македонија, организирање и управување со пазарот на електрична енергија во земјата.

Со измените во Законот за енергетика, почнувајќи од 05 септември 2008 година, Матичното Друштво ја изгуби функцијата за снабдување на големите потрошувачи со енергија, бидејќи таа функција и лиценца премина на производствената компанија ЕЛЕМ АД Скопје. Матичното Друштво се дефинира како оператор на преносниот систем и врши пренос на електрична енергија.

Консолидираните финансиски извештаи на Групата ги вклучуваат финансиските извештаи на Матичното друштво и неговата подружница која е под негова контрола. Контролата на Матичното друштво врз неговата подружница се остварува преку способноста Матичното друштво да управува со финансиските и деловните политики на подружниците, како и да ги користи придобивките од нивните активности.

На 31 декември 2023 и 2022 година, вложувањето во подружници е како што следи:

	% на учество	Земја на основање	Валута	2023	2022
МЕМО ДООЕЛ Скопје	100%	РСМ	МКД	142.288	142.288
				142.288	142.288

Со состојба на 31 декември 2023 година вложувањето во износ од 142.288 илјади денари се однесува на вложувањето во друштвото МЕМО ДООЕЛ Скопје – македонски оператор на пазар на електрична енергија Скопје, со основна дејност 84.13 Управување и давање помош за поуспешно деловно работење. Друштвото е основано на 31 август 2018 година со одлука на УО согласно член 237 точка 9 од Законот за енергетика (Службен весник на РСМ бр.96/2018 година).

Заклучно со 31 декември 2023 година Групата има 630 вработени (31 декември 2022: 672 вработени).

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие консолидирани финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1. Основа за подготовка

Овие консолидирани финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва („Службен весник на РСМ“ бр. 28/2004 ... 120/2018) и Правилникот за водење сметководство („Службен весник на РСМ“ бр. 159 од 29 декември 2009 година, бр. 164 од 20 декември 2010 година и бр. 107 од 10 август 2011 година). Овој Правилник го содржи консолидираниот текст на Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), вклучувајќи ги и Меѓународните сметководствени стандарди (МСС) и Толкувањата заедно со нивните придружни документи како што се издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди на 1 јануари 2009 година.

Консолидираните финансиски извештаи се изготвени според историска вредност, освен за финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства и обврски (вклучувајќи и деривативни инструменти), доколку постојат, кои се мерат по објективната вредност. Основите за мерење на секој поединечен вид на средство, обврска, приход и расход се детално опишани во продолжение на оваа Белешка.

Подготовката на овие консолидирани финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија бара употреба на одредени сметководствени проценки. Таа исто така бара раководството на Групата да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и оценките се значајни за консолидираните финансиски извештаи, се обелоденети во Белешка 4: Значајни сметководствени проценки.

Овие консолидирани финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2023 и 2022 година. Консолидираните финансиски извештаи се прикажани во македонски денари („МКД“ или „денар“), кој е функционална и известувачка валута на Групата. Освен каде што е поинаку наведено, тековните и споредбените податоци прикажани во овие консолидирани финансиски извештаи се изразени во илјади денари. Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е прилагодена согласно промените во презентацијата во тековната година.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)**2.2. Консолидација***Подружници*

Финансиските извештаи на подружниците се вклучени во консолидираните финансиски извештаи од датумот на пренесување на контролата до датумот на престанокот на истата. Стекнувањето на подружниците е евидентирано според методот на набавна вредност, при што трошокот за стекнувањето претставува објективна вредност на дадените средства, издадените акции или преземените обврски на датумот на стекнувањето, вклучително и непосредните расходи направени за целите на стекнувањето. Вишокот на трошокот на стекнувањето над неговата објективна вредност претставува гудвил.

Интеркомпаниските трансакции, салда и нереализирани добивки од трансакциите помеѓу деловните субјекти се елиминирани. Нереализираните загуби се елиминирани исто така, освен во случај кога трошокот не може да биде надоместен.

Учество во заеднички вложувања

Финансиските извештаи на друштва (заеднички вложувања) чија финансиска и деловна политика е контролирана заеднички од Групата и други друштва независни од Групата, во консолидираните финансиски извештаи се презентирани со примена на пропорционалната метода за консолидација. Уделот на Групата во средствата, обврските, приходите и расходите на заедничките вложувања е презентираан линија по линија во консолидираните финансиски извештаи.

Заедничката контрола се остварува кога финансиските и деловни политики на заедничките вложувања бараат едногласна согласност од страните кои ја делат контролата - Матичното друштво и АД Електрани на Македонија.

2.3. Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви на Народна Банка на Република Северна Македонија кои важат на денот на нивното настанување.

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во илјади денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на извештајот за финансиската состојба, додека пак сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од деноминирањето на износите во странска валута, се вклучени во извештајот за сеопфатната добивка во периодот кога тие настануваат. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на извештајот за финансиската состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	31 декември 2023	31 декември 2022
1 ЕУР	61,4950 денари	61,4932 денари
1 УСД	55,6516 денари	57,6535 денари
1 GBP	70,7612 денари	69,3350 денари
1 ЦХФ	66,4093 денари	62,4487 денари

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

2.4. Недвижности, постројки и опрема

Признавање и мерење

Недвижностите, постројките и опремата набавени пред 01 јануари 2005 година се искажани според претпоставена набавна вредност, намалена за акумулираната депрецијација. Претпоставената набавна вредност претставува ревалоризирана вредност утврдена со примена на официјално објавени коефициенти од страна на Државниот завод за статистика во периодот пред 01 јануари 2005 година.

Недвижностите, постројките и опремата набавени по 01 јануари 2005 година се искажани според набавна вредност намалена за акумулираната депрецијација. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата. Трошоците за средства изградени во сопствена режија ги вклучуваат трошоците за материјали и директна работна сила, како и останатите трошоци настанати за нивно доведување до употребна состојба и трошоците за нивно демонирање и отстранување од локацијата на која се поставени. Кога делови од ставките на недвижностите, постројките и опремата имаат различен корисен век, тие се евидентираат како одделни ставки (главни компоненти) на недвижностите, постројките и опремата.

Последователни издатоци

Издатоците направени за замена на дел од средство од недвижностите, постројките и опремата се признаваат во сегашната вредност на тоа средство доколку е веројатно дека Групата ќе има идни економски користи од тој дел и доколку неговата вредност може да се измери веродостојно. Сите останати издатоци за секојдневно одржување на недвижностите, постројките и опремата се признаваат во извештајот за сеопфатната добивка во моментот на настанување.

Депрецијација

Не се пресметува депрецијација на земјиштето и инвестициите во тек. Депрецијацијата на останатите ставки на недвижностите, постројките и опремата се пресметува пропорционално, со цел, да се распредели набавната или претпоставената набавна вредност до нивните резидуални вредности низ проценетиот век на употреба, како што следи:

Згради	33-40 години
Мебел и опрема	4-20 години

Резидуалните вредности на средствата и проценетиот век на употреба се прегледуваат, и доколку е потребно се коригираат, на секој датум на известување. Кога евидентираните износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ.

Приходите или расходите поврзани со отуѓувања се одредуваат по пат на споредба на приливите со евидентираните износ. Разликите се вклучени во извештајот за сеопфатната добивка во периодот кога настануваат.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

Ревалоризација

Недвижностите, постројките и опремата беа ревалоризирани во годините пред 01 јануари 2005 година на крајот на секоја година со примена на официјално објавени статистички коефициенти на растежот на цените на индустриските производи на набавната или ревалоризираната вредност како и на акумулираната исправка на вредноста. Ефектот на ревалоризацијата се признаваше како ревалоризациска резерва во рамките на капиталот.

2.5. Нематеријални средства

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи, контролирани од страна на Групата и кои најверојатно ќе создадат економски користи што ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи правопрпорционална метода во текот на период од пет години.

Останати нематеријални средства

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализирани и амортизирани користејќи правопрпорционална метода во текот на период од пет години.

2.6. Обезвреднување на нефинансиските средства

Недвижностите, постројките и опремата, како и нематеријалните средства се проверуваат од можни обезвреднувања секогаш кога одредени настани или промени на услови укажуваат дека евидентируваниот износ на средствата не може да се надомести. Секогаш кога евидентируваниот износ на средствата го надминува нивниот надоместлив износ, се признава загуба од обезвреднување. Надоместливиот износ го претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Нето продажната цена е износ кој се добива од продажба на средство во трансакција помеѓу добро известени субјекти, додека употребената вредност е сегашната вредност на проценетите идни готовински приливи кои се очекува да произлезат од континуираната употреба на средствата и од нивното отуѓување на крајот од употребниот век. Надоместливите износи се проценуваат за поединечни средства или, ако е тоа неможно, за целата група на средства која генерира готовина. Со состојба на 31 декември 2023 година, не постојат индикатори за намалување на вредноста како резултат на оштетување (економско, техничко-технолошко, пазарно и сл.) на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства.

2.7. Вложувања во подружници

Стекнувањето на подружниците е евидентирано според методот на набавна вредност, при што трошокот за стекнувањето претставува објективна вредност на дадените средства, издадените акции или преземените обврски на датумот на стекнувањето, вклучително и непосредните расходи направени за целите на стекнувањето.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

2.8. Финансиски средства

Финансиските средства се класифицираат во следните категории: кредити и побарувања, финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, финансиски средства расположливи за продажба и финансиски средства кои се чуваат до доспевање. Раководството ги класифицира своите вложувања во моментот на иницијалното признавање.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се јавуваат кога Групата одобрува пари или услуги директно на комитенти без намера за размена на побарувањето. Кредитите се признаваат кога готовината се авансира на позајмувачите.

Кредитите и побарувањата на Групата на датумот на известување се состојат од побарувања од купувачи и останати побарувања, дадени позајмици, како и парични средства и еквиваленти.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Оваа категорија на финансиски средства се состои од хартии од вредност за тргување и хартии од вредност според објективна вредност преку добивки или загуби определени како такви при почетното признавање. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел генерирање на добивка од краткорочни флукуации во цената или доколку е вклучено во портфолиото за кое постои краткорочен фактички облик на остварување добивка. Групата нема средства класифицирани во оваа категорија на денот на Извештајот на финансиската состојба.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се не-деривативни средства, кои се класифицирани во оваа категорија или пак не се класифицирани во било која од останатите категории. Финансиски средства расположливи за продажба се оние наменети за чување на неодреден временски период, кои може да се продадат доколку се појави потреба за ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на акциите.

Финансиски средства кои се чуваат до доспевање

Финансиските средства кои се чуваат до доспевање се не-деривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на доспевање за наплата и за кои, Раководството на Групата има позитивна намера и способност да ги чува до нивното доспевање. Доколку Групата продаде значаен износ на финансиските средства кои се чуваат до доспевање пред нивното доспевање, целата категорија на овие средства се рекласифицира во финансиските средства расположливи за продажба. Групата нема средства класифицирани во оваа категорија на денот на Извештајот на финансиската состојба.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

Иницијално признавање и депривирање

Набавките и продажбите на финансиските средства расположливи за продажба и оние кои се чуваат до доспевање се евидентираат на датумот на купувањето - датум на кој што Групата се обврзува да го купи или продаде средството. Кредитите и побарувањата се признаваат кога готовината се авансира на позајмувачите. Финансиските средства, освен финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби, иницијално се признаваат по објективна вредност зголемена за трошоците на трансакцијата.

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Групата ги пренела значително сите ризици и користи од сопственост.

Последователно мерење

По почетното признавање, Групата ги мери финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби и расположливите за продажба финансиски средства, по нивната објективна вредност без било какви намалувања за трансакционите трошоци кои може да настанат при нивната продажба.

Објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активниот пазар се базира на нивната куповна цена на денот на Извештајот за финансиска состојба. Доколку пазарот на кој котира финансиското средство не е активен, Групата ја утврдува објективната вредност на средството со примена на техники за вреднување. Техниките за вреднување вклучуваат употреба на нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени, подготвени страни, ако се достапни, референца на тековната објективна вредност на друг инструмент кој е во суштина ист, анализа на дисконтирани парични текови и алтернативни модели на одредување на цената.

Доколку вредноста на сопственичките инструменти не може соодветно да се измери, тие се мерат по набавна вредност.

Вложувањата чувани до доспевање и кредитите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата намалени за евентуалните загуби поради обезвреднување.

Реализираните добивки и загуби како и нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на финансиските средства кои се определени како средства по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во добивките и загубите во периодот во кој настануваат. Нето промените во објективната вредност на финансиските средства класифицирани како средства по објективна вредност преку добивките и загубите го вклучуваат и приходот од камата.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)**Финансиски средства (продолжува)**

Нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на средствата расположливи за продажба се признаваат во сеопфатната добивка, освен загубите од обезвреднување и добивките и загубите од курсни разлики на монетарните ставки како што се должничките хартии од вредност, кои се признаваат во добивките и загубите. При продажба или обезвреднување на финансиските средства расположливи-запродажба кумулативните добивки и загуби кои претходно биле признаени во сеопфатната добивка се признаваат во добивките и загубите. Во случај кога финансиските средства расположливи за продажба носат камата, каматата пресметана со методот на ефективна камата се признава во добивките и загубите.

2.9. Обезвреднување на финансиски средства*Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност*

На секој датум на известување, Групата проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на финансиското средство. Финансиското средство или група на финансиски средства се обезвреднети само доколку постои објективен доказ за обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата („случај на загуба“) и дека тој случај на загуба (или случаи) влијае на предвидениот иден готовински тек на финансиското средство или група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Износот на загубата претставува разлика помеѓу евидентируваниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основа на кредитот) дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Побарувањата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентируваниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради обезвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради обезвреднување во тековните добивки и загуби.

Средства евидентирани по објективна вредност

На секој датум на Извештајот за финансиската состојба, Групата проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на финансиското средство. Значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдувањето на можноста од обезвреднување.

Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност се признава во тековните добивки или загуби. Доколку, во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради обезвреднување во тековните добивки или загуби, загубата поради обезвреднување се анулира преку добивки или загуби. Загубата поради обезвреднување на сопственичките вложувања, призната во тековните добивки или загуби, последователно не се анулира, а секое последователно зголемување на објективната вредност се признава како останата сеопфатна добивка.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

2.10. Залихи

Залихите се вреднуваат по пониската помеѓу набавната и нето реализационата вредност. Нето пазарната вредност е проценета продажна цена во нормални услови на делување, намалена за проценетите трошоци за доработка и продажба.

2.11. Побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања

Овие побарувања и позајмици иницијално се признаваат по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањето поради обезвреднување. Резервирање поради обезвреднување се пресметува кога постои објективен доказ дека Групата нема да може да ги наплати сите побарувања и позајмици според нивните оригинални услови на побарувања. Значителни финансиски потешкотии на должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање, како и пролонгирање или неможност за плаќање претставуваат индикатори дека побарувањата од купувачи се обезвреднети.

Износот на резервирањето претставува разлика помеѓу евидентираните износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат.

Евидентираните износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради обезвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради обезвреднување во тековниот Извештај за сеопфатната добивка. Во случај на ненаплатливост на побарувањето истото се отпишува наспроти неговото резервирање. Последователната наплата на претходно отпишаните износи се признава како тековна добивка во Извештајот за сеопфатната добивка.

2.12. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и парични еквиваленти вклучуваат готовина во благајна, депозити по видување во банки и други краткорочни високоликвидни вложувања кои доспеваат во периоди не подолги од 3 месеци од датумот на набавка.

2.13. Капитал, резерви и плаќања за дивиденди

(а) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

(б) Трошоци поврзани со емисија на акции

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнувањето на деловна активност се презентирани во капиталот како намалување, нето од данокот, на приливите.

(в) Сопствени акции

Кога Групата откупува свој акционерски капитал, платените надоместоци се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени акции се додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надоместоци се вклучуваат во акционерскиот капитал.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

Капитал, резерви и плаќања за дивиденди (продолжува)

(г) Резерви

Резервите се состојат од законски резерви, создадени во текот на периодите врз основа на распределба на акумулирани добивки согласно законската регулатива и одлуките на Групата, ревалоризациони резерви, создадени од ревалоризацијата на основните средства во минати години и останат капитал создадени со поделбата на АД Електростопанство на Република Македонија и формирањето на АД МЕПСО Скопје, како и останати резерви по одлука на Раководството на Групата.

(д) Акумулирани добивки/(загуби)

Акумулираните добивки/(загуби) ги вклучуваат тековните како и оние од претходните периоди, задржани добивки и загуби.

(ф) Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обичните акции се признаваат како обврски во периодот во кој што се одобрени од страна на акционерите на Групата.

2.14. Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман.

Финансиските обврски по амортизирана набавна вредност се состојат од позајмици, обврски кон добавувачи и останати обврски.

Позајмици

Позајмиците иницијално се евидентирани според нивната објективна вредност, намалена за трансакционите трошоци. Последователно, позајмиците се евидентираат според нивната амортизирана набавна вредност со користење на методот на ефективна каматна стапка. Позајмиците се класифицирани како тековни обврски освен доколку Групата има безусловено право за подмирување на обврската за не помалку од 12 месеци од датумот на известување. Позајмиците се депризнаваат во моментот кога се измирени, откажани или истечени.

Обврски кон добавувачи и останати обврски

Обврските кон добавувачи и останатите обврски се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Тие се депризнаваат во моментот кога се измирени, откажани или истечени.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

2.15. Наем

Групата признава постоење на договор за наем врз основа на суштината на договорот во зависност од тоа дали исполнувањето на договорот зависи од употребата на специфичното средство или средства или договорот пренесува право за употреба на средството.

Групата како закупец

Финансискиот наем кој на Групата суштински му ги пренесува ризиците и користите поврзани за сопственост на предметот на наем се капитализираат во моментот на отпочнувањето на наемот по реална вредност на возилото/опремата кое е предмет на наем или ако е пониска, тогаш по сегашната вредност на минималните плаќања за наем. Плаќањата за наем се распределени помеѓу финансиските давачки и намалувањето на обврските за наем со цел да се постигне константна каматна стапка за останатиот износ на обврската. Финансиските давачки се наплаќаат директно од приходот.

Средствата предмет на наем се амортизираат според пократкиот од проценетиот век на средството или според периодот на наем, ако не постои реална сигурност дека Групата ќе стекне сопственост над средството до крајот на периодот на наем, во кој случај депрецијацијата ќе биде пресметана во согласност со МСС 16 Недвижности, Постројки и Опрема и МСС 38 Нематеријални средства.

Плаќањата на оперативниот наем се признаваат како трошок во добивки или загуби по праволиниска метода во текот на периодот на наем. Однапред платените наемнини се признаваат како одложени расходи.

2.16. Трошоци за позајмување

Општите и посебните трошоци за позајмици директно поврзани со стекнување, изградба или производство на квалификувани средства, кои претставуваат средства за кои е потребен значителен период на време да се подготват за нивната наменска употреба или продажба, се додаваат на набавната вредност на тие средства, до моментот кога средствата се значително подготвени за нивната наменска употреба или продажба.

Приходите од вложувања стекнати од привремена инвестиција на специфични обврски по кредити каде се очекуваат трошоците за квалификувани средства се одземаат од трошоците за позајмување кои можат да се квалификуваат за капитализација.

Сите останати трошоци за позајмици се признаени во тековните добивки или загуби во периодот во кој настанале.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

2.17. Тековен и одложен даночен расход

Тековниот даночен расход, по стапка од 10%, се пресметува на добивката за периодот која се утврдува како разлика помеѓу вкупните приходи и вкупните расходи зголемена за непризнаените расходи за даночни цели, коригирани за даночниот кредит и на помалку искажани приходи.

Даночната основа се намалува за износот на приходите од дивиденди остварени со учество во капиталот на друг обврзник - резидент на Република Северна Македонија, под услов да се оданочени кај обврзникот кој врши исплата на дивиденда. Даночните обврзници кои ќе вршат исплати на акумулираните добивки остварени во периодот од 2009 до 2013 година за дивиденди и други распределби од добивката имаат обврска да пресметаат и платат данок на добивка.

Одложениот даночен расход се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен расход се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот даночен расход се задолжува или одобрува во тековни добивки и загуби, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат во сеопфатната добивка, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во останата сеопфатна добивка.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка.

Со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година, Групата нема евидентирано одложени даночни средства или обврски, бидејќи не постојат времени разлики на овие датуми.

2.18. Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

- Кога данокот на додадена вредност од набавка на средства или услуги не е надоместив од даночната власт, во кој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средството или како дел од трошокот каде што е соодветно; и
- Побарувања и обврски кои се искажани со вклучен износ на данокот на додадена вредност.

Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се плаќа на даночните органи се вклучува како дел од побарувањата или обврските во билансот на состојба.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

2.19. Надомести за вработените

Придонеси за пензиско осигурување

Групата има пензиски планови согласно домашната регулатива за социјално осигурување според која плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во првиот и вториот пензиски столб кои се одговорни за исплата на пензиите. Не постојат дополнителни обврски во врска со овие пензиски планови.

Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Групата признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како краткорочен бонус во пари или како удел во добивката и доколку Групата има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

Обврски при пензионирање на вработените и јубилејни награди

Групата, согласно соодветните домашни законски одредби, исплаќа на вработените посебна минимална сума при пензионирањето, како и јубилејни награди. Групата нема извршено резервирање за пресметан посебен минимален износ за пензионирање и за јубилејни награди на вработените, бидејќи смета дека овој износ не е од материјално значење за финансиските извештаи.

2.20. Резервирања

Резервирањата се признаваат во Извештајот за финансиската состојба кога Групата има сегашна законска или изведена обврска за која е веројатно дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската и може да се направи веродостојна проценка за износот на обврската. Резервирањата се утврдуваат со дисконтирање на очекуваните идни парични текови користејќи дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и ризиците специфични за обврската.

2.21. Признавање на приходи и расходи

Продажби

Приходот од продажби се мери по објективна вредност на примените средства или побарувања. Приходот се признава кога значителните ризици и полезности од сопственоста се пренесени на купувачот и не постојат значителни неизвесности околу наплатата.

Донации

Приходите од донации почетно се признаваат како одложени приходи кога постои разумна сигурност дека тие ќе бидат примени и дека Групата ќе ги исполни условите поврзани со давањето на донацијата. Донациите кои претставуваат надомест на трошоци кои ги направило Групата се признаваат во добивките или загубите на систематска основа во периодот во кој трошоците се признаени. Донациите кои претставуваат надомест за набавна вредност на средства на Групата се признаваат во добивките или загубите на систематска основа пропорционално распоредени низ животниот век на средството.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

Признавање на приходи и расходи (продолжува)

Приходи од дивиденди

Приходот од дивиденди се признава кога ќе се обезбеди правото за примање на исплата.

Расходи од деловното работење

Расходите од деловното работење се признаваат во моментот на искористувањето на услугите односно во периодот на нивното настанување.

Приходи од финансирање

Приходите од финансирање вклучуваат приходи од камати и позитивни курсни разлики. Приходите од камати се признаваат во Извештајот за сеопфатната добивка кога се пресметуваат, земајќи го во предвид ефективниот принос на средството.

Расходи од финансирање

Расходите од финансирање вклучуваат расходи од камата за позајмици, расходи од казнени камати и негативни курсни разлики. Трошоците за позајмување кои директно се однесуваат на набавката, изградбата или производството на средство кое се квалификува се капитализираат како дел од набавната вредност на тоа средство. Приходот заработен од повремени инвестирања на специфичните трошоци за позајмување, кои треба да се искористат за средството кое се квалификува, се намалува од трошоците за позајмување кои се квалификуваат за капитализација. Останатите трошоци за позајмување се признаваат како расход во периодот во кој настануваат.

2.22. Потенцијални и преземени средства и обврски

Не се евидентирани потенцијални и преземени обврски во финансиските извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, потенцијални средства не се евидентирани во финансиските извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на известување и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

2.23. Известување по оперативни сегменти

Деловни сегменти

Деловните активности на Групата во целост се однесуваат на еден оперативен сегмент - пренос на електрична енергија.

Географски сегменти

Деловните активности на Групата се вршат на територијата на Република Северна Македонија и Европа.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

2.24. Трансакции со поврзани страни

Поврзани страни се оние каде едниот субјект го контролира другиот субјект или има значајно влијание во донесувањето на финансиските и деловните одлуки на другиот субјект. Трансакциите на Групата со поврзани страни се однесуваат на трансакциите во редовниот тек на работењето.

2.25. Настани по датумот на известување

Оние настани по датумот на известување кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Групата на датумот на известувањето (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

3. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ

3.1. Фактори на финансиски ризици

Деловните активности на Групата се изложени на различни ризици од финансиски карактер, вклучувајќи кредитен ризик, ликвидносен ризик и ризици поврзани со ефектите од промените во девизните курсеви и каматните стапки. Управувањето со ризици на Групата се фокусира на непредвидливоста на пазарите и се стреми кон минимализирање на потенцијалните негативни ефекти врз успешноста на деловното работење на Групата.

Управувањето со ризици на Групата го врши Управниот Одбор врз основа на претходно одобрени политики и процедури кои го опфаќаат целокупното управување со ризици, како и специфичните подрачја, како што се ризикот од курсни разлики, ризикот од каматни стапки, кредитниот ризик, употребата на вложувањата и пласманите на вишокот ликвидни средства.

3.2. Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува ризик договорната страна да не биде во можност да ги плати износите во целост во моментот на нивното доспевање. Групата има политики кои го ограничуваат износот на кредитната изложеност на неговите клиенти.

Максималната изложеност на Групата на кредитен ризик е ограничена на евидентираната вредност на финансиските средства признаени на датумот на извештајот за финансиската состојба, кои се прикажани во следната табела (во илјади денари):

	2023	2022
Класи на фин. средства - евидентирана вредност		
Финансиски средства расположливи за продажба	2.460	2.460
Финансиски побарувања	498.383	40.058
Побарувања од купувачи и останати побарувања	2.528.403	2.620.757
Парични средства и еквиваленти	1.987.360	2.410.653
	5.016.606	5.073.928

Кредитниот ризик за паричните средства и еквиваленти е материјално незначаен затоа што средствата се депонирани во реномирани банки со висок кредитен рејтинг.

Анализата на кредитниот квалитет на финансиските побарувања и на портфолиото на побарувањата од купувачи се обелоденети во Белешките 10 и 12.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

3. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжува)

3.3. Пазарен ризик

Ризик од курсни разлики

Ризикот од курсни разлики претставува ризик од неповолна флукуација на курсевите на странските валути. Групата влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од обврските по кредити, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Според ова, Групата е изложена на можните флукуации на странските валути, кое сепак е ограничено поради фактот дека најголем број трансакции се во Евра, чиј валутен курс се смета за релативно стабилен. Групата не користи инструменти за заштита од овој ризик.

Сметководствената вредност на монетарните средства и обврски на Групата деноминирани во странски валути е како што следи:

	(000 МКД)	
	2023	2022
Средства		
ЕУР	1.036.173	1.789.123
УСД	1.764	1.827
ГБП	381	260
ЦХФ	10	10
Обврски		
ЕУР	1.674.544	1.884.252

Анализа на сензитивноста на странски валути

		(000 МКД)	
		2023	2022
ЕУР	Нето износ	1%	-1%
	(638.371)	(6.384)	6.384
	ГБП	1.764	18
ЦХФ		10	-
	Нето износ	5%	-5%
	УСД	1.764	88
Добивка / (Загуба)	(634.833)	(6.278)	6.278

		(000 МКД)	
		2022	2023
ЕУР	Нето износ	(951)	951
	(95.129)	3	(3)
	ГБП	260	-
ЦХФ		10	-
	Нето износ	5%	-5%
	УСД	1.827	91
Добивка / (Загуба)	(93.032)	(857)	857

Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот на странската валута за 1% и 5%. Позитивниот, односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку денарот ја намали/зголеми својата вредност во однос на странските валути за +/- 1% и 5%.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

3. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжува)

Пазарен ризик (продолжува)

Ризик од каматни стапки

Групата е изложена на ефектите на флукуациите на пазарните каматни стапки врз нејзината финансиска состојба и готовински текови. Следната табела ја прикажува изложеноста на Групата на каматен ризик (во илјади денари):

	2023	2022
Финансиски средства		
<i>Некаматносни</i>		
Финансиски средства расположливи за продажба	2.460	2.460
Побарувања од купувачи и останати побарувања	2.528.403	2.620.757
Парични средства и парични еквиваленти	29	52
	2.530.892	2.623.269
<i>Со променлива каматна стапка</i>		
Парични средства и парични еквиваленти	1.987.331	2.410.601
	1.987.331	2.410.601
<i>Со фиксна каматна стапка</i>		
Финансиски побарувања	498.383	40.058
	498.383	40.058
	5.016.606	5.073.928
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни</i>		
Обврски кон добавувачи и останати обврски	1.419.086	680.948
Обврски по камати за кредити	-	4.497
	1.419.086	685.445
<i>Со променлива каматна стапка</i>		
Обврски по кредити	1.637.403	1.877.006
	1.637.403	1.877.006
	3.056.489	2.562.451

Анализа на сензитивноста на каматни стапки

			2023
Со променлива каматна стапка	Нето износ	2%	-2%
		349.928	6.999
			(6.999)
			2022
Со променлива каматна стапка	Нето износ	2%	-2%
		533.591	10.672
			(10.672)

Позитивниот, односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку каматните стапки би биле повисоки/пониски за 2%.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

3. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжува)

3.4. Ризик од ликвидност

Внимателно управување со ризикот од ликвидност имплицира одржување на доволно готовина и ликвидни хартии од вредност, потоа расположливост на извори на средства преку соодветно обезбедување на кредити и можност за навремена наплата на износите на побарувања од купувачи во рамките на договорените услови. Како резултат на динамичниот карактер на дејноста на Групата, Раководството настојува да обезбеди флексибилни извори на средства преку расположливи кредитни линии.

Табелите во продолжение ја прикажуваат преостанатата договорена доспеаност на финансиските обврски на Групата. Табелите се подготвени врз основа на недисконтираните готовински текови на финансиските обврски (во илјади денари)

	31 декември 2023			
	Тековни			Нетековни
	До 1 година	1 до 2 години	2 до 5 години	Подоцна од 5 години
Обврски по кредити	367.842	289.430	802.708	177.423
Обврски кон добавувачи и останати обврски	1.419.086	-	-	-
	1.786.928	289.430	802.708	177.423

	31 декември 2022			
	Тековни			Нетековни
	До 1 година	1 до 2 години	2 до 5 години	Подоцна од 5 години
Обврски по кредити	308.798	296.102	806.315	465.791
Обврски кон добавувачи и останати обврски	680.948	-	-	-
	989.746	296.102	806.315	465.791

3.5. Ризик при управување со капитал

Целите на Групата при управување со капиталот се овозможување на Групата да продолжи со понатамошна континуирана работа со цел да обезбеди приход за акционерите и бенефиции за други заинтересирани лица, како и да одржи оптимална структура на капиталот за намалување на трошокот на капиталот.

Со цел да се одржи или прилагоди структурата на капиталот, Групата може да изврши корекција на износот на дивиденди исплатени на акционерите, да врати капитал на акционерите, да издаде нови акции или да продаде средства за да го намали долгот.

Показател на задолженост

Структурата на изворите на финансирање на Групата се состои од обврски, кои ги вклучуваат обврските по кредити обелоденети во Белешка 15 и капитал, кој се состои од уплатен капитал, ревалоризациони резерви, законски резерви, останат капитал и акумулирана добивка.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

3. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжува)

Ризик при управување со капитал (продолжува)

Раководството ја анализира структурата на изворите на финансирање како однос на обврските по позајмици во однос со вкупниот капитал.

Показателот на задолженоста на крајот на годината е прикажан како што следи:

	2023	2022
Обврски по кредити	1.637.403	1.877.006
Вкупен капитал	9.003.459	8.189.912
	0.18	0,23

3.6. Процена на објективна вредност

Објективната вредност претставува износ за кој некое средство може да се замени или обврска да се подмири по пазарни услови односно помеѓу странки кои влегуваат во доброволни трансакции. Објективната вредност се базира на проценката од страна на Раководството зависно од видот на средствата и обврските.

3.6.1. Финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Во следната табела се прикажани финансиските средства измерени според објективната вредност во извештајот за финансиската состојба во согласност со хиерархијата на објективната вредност. Оваа хиерархија ги групира финансиските средства и обврски во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што сл:

- Ниво 1: котирани цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот.

Финансиските средства кои се евидентирани по објективна вредност во извештајот за финансиската состојба се групирани според нивото на хиерархија на објективната вредност како што следи (во илјади денари):

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
2023				
Средства				
Вложувања во ХВ на странски друштва	-	-	2,460	2,460
2022				
Средства				
Вложувања во ХВ на странски друштва	-	-	2.460	2.460

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

3. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ (продолжува)

3.6.2. Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективна вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во извештајот за финансиска состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу (во илјади денари):

	Евидентирана вр.		Објективна вр.	
	2023	2022	2023	2022
Средства				
Финансиски побарувања	498.383	40.058	498.383	40.058
Побарувања од купувачи и останати побарувања	2.528.403	2.620.757	2.528.403	2.620.757
Парични средства и парични еквиваленти	1.987.360	2.410.653	1.987.360	2.410.653
Вкупни средства	5.014.146	5.071.468	5.014.146	5.071.468
Обврски				
Обврски по кредити	1.637.403	1.877.006	1.637.403	1.877.006
Обврски кон добавувачи и останати обврски	1.419.086	680.948	1.419.086	680.948
Вкупни обврски	3.056.489	2.557.954	3.056.489	2.557.954

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се евидентираат по амортизирана набавна вредност намалена за резервирање поради обезвреднување. Нивната објективна вредност соодветствува на евидентираната вредност.

Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат парични средства и еквиваленти се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

Обврски кон добавувачи и обврски по кредити

Сметководствената вредност на обврските по кредити е приближна на нивната објективна вредност поради променливите каматни стапки и нивните промени согласно пазарните услови. Сметководствената вредност на обврските спрема добавувачите соодветствува на нивната објективна вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

4. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ

При примената на сметководствените политики на Групата, опишани во Белешка 2 кон овие консолидирани финансиски извештаи, од Раководството на Групата се бара да врши проценки и прави претпоставки за евидентираниите износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Проценките и придружните претпоставки се засновуваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да отстапуваат од таквите проценки.

Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди.

Употребен век на средствата што се амортизираат

Раководството врши редовна проверка на употребниот век на средствата што се амортизираат на 31 декември 2023 година. Раководството проценува дека утврдениот употребен век на средствата ја претставува очекуваната употребливост (корисност) на средствата. Евидентираниите вредности на овие средства се анализирани во Белешките 6 и 7. Фактичките резултати, сепак, може да се разликуваат поради технолошка застареност, посебно во делот на ИТ опремата и софтверите.

Обезвреднување кај нефинансиски средства

Загуби од обезвреднување се признаваат во износ за кој евидентираната вредност на средството или единицата што генерира готовина го надминува надоместливиот износ. При утврдување на надоместливиот износ, Раководството ги проценува очекуваните цени, готовинските текови од секоја единица што генерира готовина и утврдува соодветна каматна стапка при пресметка на сегашната вредност на тие готовински текови.

Објективна вредност на финансиски средства

Доколку пазарот на финансиски инструменти не е активен, Раководството ја утврдува објективната вредност со користење техники за проценка. Во примената на техниките за проценка, Раководството прави максимално искористување на пазарните инпути, и користи проценки и претпоставки кои се, колку што е можно, во согласност со податоците кои учесниците на пазарот ќе ги користат при определување на цената на инструментот. Во случај каде овие податоци не се видливи, Раководството ги проценува претпоставките на учесниците на пазарот при определување на цената на финансискиот инструмент. Овие проценки можат да се разликуваат од реалните цени кои можат да се постигнат во трансакција извршена под комерцијални услови на датумот на известување.

Обезвреднување на побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања

Групата пресметува обезвреднување за побарувања од купувачи, дадени позајмици и останати побарувања врз основа на проценка на загуби кои резултираат од неможноста купувачите да ги подмират своите обврски. При проценка на соодветноста на загубата поради обезвреднување за побарувањата од купувачи, дадените позајмици и останатите побарувања, проценката се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање за клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на парични средства. Доколку финансиските услови на клиентите се влошат, реалните

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

отписи на тековно постоечките побарувања може да бидат повисоки од очекуваното, и може да го надминат нивото на загубите поради обезвреднување кои се досега признати

Значајни смеководствени проценки (продолжува)

Залихи

Залихите се евидентираат по пониската помеѓу набавната вредност (цена на чинење) и нето реализационата вредност. При проценката на нето реализационата вредност се земаат предвид најобјективните докази / податоци кои се на располагање во периодот кога се правени проценките.

5. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ ПО КАТЕГОРИИ

Евидентираните вредности на финансиските средства и обврски на Групата признаени на датумот на известувањето за објавените периоди можат исто така да бидат категоризирани на следниов начин (во илјади денари):

	2023	2022
Средства		
<i>Кредити и побарувања</i>		
Финансиски побарувања	498.383	40.058
Побарувања од купувачи и останати побарувања	2.528.403	2.620.757
Парични средства и парични еквиваленти	1.987.360	2.410.653
	5.014.146	5.071.468
<i>Финансиски средства расположливи за продажба</i>		
Вложувања во хартии од вредност на странски друштва	2.460	2.460
	2.460	2.460
	5.016.606	5.073.928
Обврски		
<i>Останати финансиски обврски по амортиз. наб. вредност</i>		
Обврски по кредити	1.637.403	1.877.006
Обврски кон добавувачи и останати тековни обврски	1.419.086	680.948
	3.056.489	2.557.954

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

6. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Аванси и инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност					
На 01 јануари 2022	21.579	11.040.349	6.570.245	1.651.762	19.283.935
Набавки во текот на годината	11.513	105	50.471	548.266	610.355
Примени средства по основ на донација	-	-	-	180.628	180.628
Пренос од инвестиции во тек	-	7.269	446.426	(453.695)	-
Пренос од/во	(363)	-	363	-	-
Отуѓување и расходување	-	-	(192)	-	(192)
На 31 декември 2022	32.729	11.047.723	7.067.313	1.926.961	20.074.726
На 01 јануари 2023	32.729	11.047.723	7.067.313	1.926.961	20.074.726
Набавки во текот на годината	6.470	1.476	69.090	596.889	673.925
Примени средства по основ на донација	-	-	-	-	-
Пренос од инвестиции во тек	-	-	-	-	-
Пренос од/во	-	-	-	-	-
Отуѓување и расходување	-	-	-	-	-
На 31 декември 2023	39.199	11.049.199	7.136.403	2.523.850	20.748.651
Акумулирана депрецијација					
На 01 јануари 2022	-	6.601.885	4.628.515	-	11.230.400
Депрецијација за годината	-	214.767	210.101	-	424.868
Депрецијација од донирани средства	-	-	39.651	-	39.651
Отуѓување и расходување	-	-	(140)	-	(140)
На 31 декември 2022	-	6.816.652	4.878.127	-	11.694.779
На 01 јануари 2023	-	6.816.652	4.878.127	-	11.694.779
Депрецијација за годината	-	212.164	267.633	-	479.797
Депрецијација од донирани средства	-	-	-	-	-
Отуѓување и расходување	-	-	-	-	-
На 31 декември 2023	-	7.028.816	5.145.760	-	12.174.576
Нето евидентирана вредност					
На 31 декември 2022	32.729	4.231.071	2.189.186	1.926.961	8.379.947
На 31 декември 2023	39.199	4.020.383	1.990.643	2.523.850	8.574.075

Донирани средства

Трошокот за депрецијација на недвижностите, постројките и опремата набавени од донирани средства изнесува 30.192 илјади денари (2022: 39.651 илјади денари) (Белешка 16 и 19).

Во текот на 2022 Групата примило средства по основ на донација во износ од 180.628 илјади денари кои се признаени во донации (Белешка 16).

Залог врз недвижности, постројки и опрема

Со состојба на 31 декември 2023 година, Групата има хипотеки и останати оптоварувања врз своите дел од своите недвижности, постројки и опрема, две трафостаници, каде што Матичното друштво се јавува како доверител, при што хипотекарен должник е запишан ЕВН АД Македонија (Бел.26).

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

Ограничување на сопственоста

Со состојба на 31 декември 2023 година, Групата поседува документација (имотни листови, поседовни листови, одобрение за градење, градежнотехничка документација, елаборати за експропријација, одобрение за употреба...) за дел од недвижностите со кои располага. За останатите недвижности, Групата поседува евидентни листови за линиски инфраструктурни објекти, согласно Законот за Катастар на Недвижности и за истите во тек се постапки за утврдување на соодветниот статус за предметните недвижности.

Инвестиции во тек и дадени аванси

Со состојба на 31 декември 2023 и 2022 инвестициите во тек и дадените аванси вклучуваат (во илјади денари):

	2023	2022
Дадени аванси за основни средства	233.182	178.814
	233.182	178.814
Инвестиции во тек		
Далновод 110 КВ Вруток – Тетово	42.635	33.992
400 кв ДВ и ТС БТ-МК.АЛБ.Граница	997.533	771.697
Далновод Штип-Македонско Бугарска Граница и Трафостаница 400/100 КВ Штип	209	209
Рехабилитација на Далековод 400/100 кв - Битола 2	96.217	96.217
АББ ПАКЕТ 1; ЛОТ1 и ЛОТ 2	73.183	73.183
ЕИБ Трафостаница Скопје 5, Петровец, Драчево и други	861	861
Компонента 1 ЛОТ 2 високонапонска опрема 44114	101.142	96.580
Консултантски дог. 02-7055 заем ЕБОР 44114	40.355	38.163
Далновод 400КВ Битола - Грчка Граница	146	146
Консултантски услуги ГРАНТ 02-3933	70.130	70.130
Коленко ЕБОР 27768	5.843	5.843
Светска Банка МБОР Трафостаница Скопје 5	78	78
Светска Банка ЕПДП-ТС-КС	162	-
Реконструкција 110 КВ Штип – Овче поле	76.919	73.922
Реконструкција на 110 КВ ДВ Битола-Прилеп	123.157	15.783
Реконструкција на 110 КВ ДВ Велес-Овче поле	107.017	19.904
Реконструкција на 110 КВ ДВ СК 4 - Велес	13.550	12.325
Реконструкција 110 КВ Осломеј – Кичево	8.364	8.364
Набавка и инсталација на 400/100 KV ТС Дуброво	71.485	4.782
Телекомуникациска опрема	-	224.400
ТС Битола 2 - набавка и монтажа на опрема	147.374	123.874
Останато	314.307	77.694
	2.290.668	1.748.147
Вкупно инвестиции во тек и дадени аванси	2.523.850	1.926.961

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

7. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Софтвер	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност			
На 01 јануари 2022	110.825	32.320	143.145
Набавки во текот на годината	1.474	-	1.471
На 31 декември 2022	112.299	32.320	144.619
На 01 јануари 2023	112.299	32.320	144.619
Набавки во текот на годината	1.781	-	1.781
На 31 декември 2023	114.080	32.320	146.400
Акумулирана амортизација			
На 01 јануари 2022	85.716	-	85.716
Амортизација за годината	10.543	-	10.543
На 31 декември 2022	96.259	-	96.259
На 01 јануари 2023	96.259	-	96.259
Амортизација за годината	10.572	-	10.572
На 31 декември 2023	106.831	-	106.831
Нето евидентирана вредност			
На 31 декември 2022	16.040	32.320	48.360
На 31 декември 2023	7.249	32.320	39.569

8. ВЛОЖУВАЊА ВО ПРИДРУЖНИ ДРУШТВА

	% од учест.	Земја на основање	Валута	31 декември 2023	31 декември 2022
Електроенергетски Координационен Центар ДОО Белград	25%	Р.Србија	РСД	4.449	4.449
				4.449	4.449

Движењето на сметката на вложувања во придружни друштва во текот на 2023 и 2022 година е како што следи:

	2023	2022
На 01 јануари	4.449	4.449
Вложување во подружница	-	-
На 31 декември	4.449	4.449

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Вложување во придружни друштва (продолжува)

Сумарните финансиски информации на придружното друштво за разгледуваните периоди се како што следи:

	2023	2022
Средства	188.423	219.779
Обврски	188.425	182.034
Приходи	186.004	182.199
Добивка/(загуба) за годината	23.570	27.391

Известувачкиот период на придруженото друштво соодветствува на периодот на известување на Друштвото МЕПСО АД Скопје.

Дивидендите се предмет на одобрување од најмалку 51% од содружниците со право на глас на придружното друштво. Во текот на 2023 и 2022 година Друштвото нема примено дивиденда.

Друштвото не е изложено на никакви неизвесни и / или превземени обврски во однос на вложувањето во придружното друштво

9. ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	2023	2022
Вложувања во некотирани акции на странски правни лица	2.460	2.460
	2.460	2.460

10. ФИНАНСИСКИ ПОБАРУВАЊА

	2023	2022
Краткорочни финансиски побарувања		
Дадени позајмици на правни лица во земјата	493.700	38.700
Побарувања по камати за дадени позајмици	22.941	23.879
Намалено за резервирање	(18.258)	(22.521)
	498.383	40.058

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Финансиски побарувања (продолжува)

Со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година, финансиските побарувања се како што следи:

Примател	Оригинална валута на заемот (МКД)	Услови на отплата	Доспевање	Вид на каматна стапка	Каматна стапка	2023	2022
Македонски Железници Транспорт АД Скопје Побарувања за камата	30.000.000	Еднократно на датум на доспевање заедно со камата	07.03.2014	фиксна	6% год.	10.700 16.010	10.700 16.948
Намалено за резервирање						26.710 (18.258)	27.648 (22.521)
						8.452	5.127
Македонски Железници Транспорт АД Скопје Побарувања за камата	10.000.000	Еднократно на датум на доспевање заедно со камата	31.12.2022	фиксна	6% год.	10.000 2.408	10.000 2.408
						12.408	12.408
Македонски Железници Транспорт АД Скопје Побарувања за камата	11.500.000	Еднократно на датум на доспевање заедно со камата	01.07.2022	фиксна	6% год.	11.500 2.076	11.500 2.076
						13.578	13.576
11 Октомври Еурокомполит АД Прилеп Побарувања за камата	1.500.000	Еднократно на датум на доспевање заедно со камата	04.05.2019	фиксна	6% год.	1.500 710	1.500 710
						2.210	2.210
11 Октомври Еурокомполит АД Прилеп Побарувања за камата	5.000.000	Еднократно на датум на доспевање заедно со камата	11.06.2022	фиксна	6% год.	5.000 1.738	5.000 1.737
						6.738	6.737
Македонски Железници Транспорт АД Скопје Побарувања за камата	200.000.000	Еднократно на датум на доспевање заедно со камата	09.07.2024	фиксна	6% год.	200.000	-
						-	-
Акционерско друштво за поштенски сообраќај Пошта на Северна Македонија Побарувања за камата	100.000.000	Еднократно на датум на доспевање заедно со камата	20.06.2024	фиксна	6% год.	100.000	-
						-	-
Акционерско друштво за Водостопанство на Република Северна Македонија Побарувања за камата	95.000.000	Еднократно на датум на доспевање заедно со камата	13.10.2024	фиксна	6% год.	95.000	-
						-	-
Акционерско друштво за Водостопанство на Република Северна Македонија Побарувања за камата	60.000.000	Еднократно на датум на доспевање заедно со камата	13.10.2024	фиксна	6% год.	60.000	-
						-	-
						498.383	40.058

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Старосната структура на финансиските побарувања со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година е како што следи:

	2023	2022
Недоспеани побарувања	455.000	-
Доспеани неоштетени	-	-
До 2 месеци	-	4.126
Од 2 - 6 месеци	-	-
Од 6 - 12 месеци	-	10.000
Над 1 година	43.383	25.932
Поединечно оштетени	18.258	22.521
	516.641	62.579
Намалено за: резервирање поради обезвреднување	(18.258)	(22.521)
	498.383	40.058

Движењето на сметката на резервирањата од обезвреднување на финансиските побарувања во текот на 2023 и 2022 година е како што следи:

	2023	2022
На 01 јануари	22.521	22.621
Ослободување на исправка на вредност на дадени позајмици	(4.263)	(100)
На 31 декември	18.258	22.521

11. ЗАЛИХИ

	2023	2022
Резервни делови	34.784	35.958
Суровини и материјали	10.935	12.793
Ситен инвентар	4.398	3.574
	50.117	52.325

12. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ И ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	2023	2022
Побарувања од купувачи		
Домашни купувачи	3.169.004	2.435.550
Странски купувачи	85.044	105.812
	3.254.048	2.541.362
Намалено за: резервирања за оштетувања	(940.319)	(949.819)
	2.313.729	1.591.543
Останати тековни побарувања		
Однапред платени трошоци	78.108	190.874
Пресметани приходи кои не се фактурирани	212.647	1.028.371
Побарувања за данок на додадена вредност	51.408	53.105
Побарувања по дадени аванси	6.659	2.999
Побарувања од вработени	1.927	637
Останати побарувања	100	206
	350.849	1.276.192
Вкупно побарувања од купувачи и останати побарувања	2.664.578	2.867.735

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Побарувања од купувачи и останати побарувања (продолжува)

Старосна структура и квалитет на портфолиото на побарувањата

Анализата на старосната структура на побарувањата од купувачите и останатите побарувања со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година е како што следи:

	2023	2022
Недоспеани побарувања	473.337	2.294.141
Доспеани неоштетени		
До 2 месеци	29.097	39.181
Од 2 - 6 месеци	220.495	14.808
Од 6 - 12 месеци	864.277	94.474
Над 1 година	726.523	425.131
Поединечно оштетени	940.319	949.819
	3.254.048	3.817.554
Намалено за: резервирање поради обезвреднување	(940.319)	(949.819)
	2.313.729	2.867.735

Резервирање поради обезвреднување и отписи поради ненаплатливост

Движењето на сметката на резервирањата од обезвреднување на побарувањата од купувачи во текот на 2023 и 2022 година е како што следи:

	2023	2022
На 01 јануари	949.819	1.025.282
Резервација-исправка на вредност на побарувања од купувачи	(9.500)	(75.463)
Корекција - бришење од сметководствена евиденција	-	-
Ослободување на исправка на вредност на поб. од куп. (Б. 18)	-	-
На 31 декември	940.319	949.819

Во текот на 2023 Групата наплати отпишани побарувања во вкупен износ од 13.840 илјади денари (2022:75.463 илјади денари) (Белешка 21).

Во текот на 2023 година, врз база на одлука на Управниот одбор, Групата изврши резервирање на побарувања од купувачи по основ на дебаланси за 2023 година и побарувања по основ на казни и штети поради ненаплатливост во вкупен износ од 107 илјади денари.

13. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	2023	2022
Денарски сметки во банки	949.002	725.193
Девизни сметки во банки	1.038.329	1.685.408
Благајна	29	52
	1.987.360	2.410.653

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

14. КАПИТАЛ

Акционерски капитал

На 31 декември 2023 и 2022 година акционерскиот капитал на Матичното друштво се состои од 3.059.393 обични акции. Министерството за транспорт и врски на Република Северна Македонија е сопственик на севкупниот акционерски капитал со номинална вредност од 1.000 денари по акција.

Имателите на обични акции имаат право на дел од остварената добивка (дивиденда) и добиваат право на еден глас на Собранието на Акционери за еквивалент од 1 акција. Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната, односно ликвидационата маса.

Резерви

Движењето на сметките на резервите во текот на 2023 и 2022 година е како што следи:

	Законски резерви	Ревалоризациски резерви	Останати резерви	Вкупно
01 јануари 2023	302.993	60.903	2.941.100	3.304.996
Издвојување за законска резерва	62.599	-	-	62.599
Издвојување на резерви за инвестиции	-	-	11.630	11.630
Пренос на резерви за инвестиции	-	-	(16.272)	(16.272)
31 декември 2023	365.592	60.903	2.936.458	3.362.953
01 јануари 2022	299.158	60.903	2.871.310	3.231.371
Издвојување за законска резерва	3.835	-	17.746	21.581
Издвојување на резерви за инвестиции	-	-	55.116	55.116
Пренос на резерви за инвестиции	-	-	(3.072)	(3.072)
31 декември 2022	302.993	60.903	2.941.100	3.304.996

Законски резерви

Законските резерви се регулирани со одредбите на Законот за трговски друштва и се додека не се постигне пропишаниот минимум, законската резерва може да се користи само за надоместување на загубата. Кога ќе се достигне пропишаниот минимум, законската резерва може да се користи и за исплата на дивиденди, врз основа на одлука на сопственикот, но само ако висината на дивидендите за деловната година не го достигне минимумот за исплата, пропишан со Законот за трговски друштва или статутот на Групата.

Ревалоризациски резерви

Ревалоризациските резерви се создадени иницијално врз основа на домашната законска регулатива како резултат на ревалоризацијата на материјалните средства набавени пред 1 јануари 2005 година.

Останати резерви

Останатите резерви се создадени врз основа на одлука на раководните органи на Групата за резерви за инвестиции. Со состојба на 31 декември 2023 останатите резерви изнесуваат 2.936.458 илјади денари (2022: 2.941.100 илјади денари).

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Капитал (продолжува)

Останат капитал

Останатиот капитал во вкупен износ од 296.913 илјади денари (2022: 296.913 илјади денари) е настанат во процесот на трансформацијата на АД Електростопанство на Република Македонија. Начинот на организација и употреба на овој останат капитал ги утврдува Собранието на акционерите на Матичното друштво со посебен акт.

15. ОБВРСКИ ПО КРЕДИТИ

На 31 декември 2023 и 2022 година салдото на обврските по кредити се состои од:

Долгорочни позајмици со камата

Позајмувач	Оригинална валута на заемот (ЕУР)	Услови на отплата	Дослевање	Вид на каматна стапка	Каматна стапка	2023	2022
European Investment Bank (EIB) Заем број 22332	13.000.000	35 еднакви полугодишни рати	15/09/2009- 15/09/2026	Променлива	6 месечен Euribor +0.40%	-	141.435
International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) Заем број 80440	14.000.000	32 еднакви полугодишни рати	15/05/2017- 15/11/2032	Променлива	6 месечен Euribor +Variable Spread	463.784	512.098
European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) Заем број 44114	25.000.000	24 еднакви полугодишни рати	20/12/2016- 20/06/2028	Променлива	6 месечен Euribor +3%	816.818	808.204
European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) Заем број 46274	37.000.000	23 еднакви полугодишни рати	20/06/2019- 20/06/2030	Променлива	6 месечен Euribor +3%	356.801	410.772
						1.637.403	1.872.509
<i>Намалено за: тековна дослеаност</i>						<i>(366.503)</i>	<i>(304.301)</i>
						1.269.561	1.568.208
<i>Краткорочни позајмици со камата и тековна дослеаност на долгорочни позајмици со камата</i>							
<i>Тековна дослеаност на долгорочни каматносни позајмици</i>						366.503	304.301
<i>Обврски по камати</i>						1.339	4.497
						367.842	308.798

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Обврски по кредити (продолжува)

Со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година, планот за отплата на обврските по кредити и камати е како што следи:

31 декември 2023	илјади Евра	илјади денари
Во рок од 12 месеци	5.982	367.842
Од 1 до 2 години	4.706	289.430
Од 2 до 5 години	13.053	802.708
Над 5 години	2.886	177.423
	26.627	1.637.403

31 декември 2022	илјади Евра	илјади денари
Во рок од 12 месеци	4.949	304.301
Од 1 до 2 години	4.815	296.102
Од 2 до 5 години	13.112	806.315
Над 5 години	7.575	465.791
	30.451	1.872.509

Заемот од ЕИВ со број на заем 22332 е одобрен на вкупен износ од 13.000.000 Евра. До 31 декември 2023 година Друштвото има искористено 12.500.000 Евра од овој заем (2022: 12.500.000 Евра). Истиот на 31 декември 2023 година е целосно исплатен.

Во текот на 2011 година Друштвото склучи нов договор за заем од IBRD бр 80440 во износ од 14.000.000 Евра. До 31 декември 2023 година Друштвото има искористено 13.337.162 Евра од овој заем (2022: 13.337.162 Евра).

Заемот од ЕБОР со бр. 44114 е одобрен на вкупен износ од 25.000.000 Евра. До 31 декември 2023 година Друштвото има повлечено 20.285.314 Евра од овој заем (2022: 20.285.314 Евра).

Заемот од ЕБОР со бр. 46274 е одобрен на вкупен износ од 37.000.000 Евра. До 31 декември 2023 година Друштвото има повлечено 8.178.957 Евра од овој заем (2022: 8.178.957 Евра).

Обезбедување

Кредитите се обезбедени со издадена гаранција од Република Северна Македонија, освен заемот од ЕБОР бр. 44114 и ЕБОР со бр. 46274 кој се необезбедени.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

16. РАЗГРАНИЧЕНИ ПРИХОДИ ОД ДОНАЦИИ

Со состојба на 31 декември 2023 година, Групата има разграничени донации кои се состојат од постројки и опрема во вкупен износ од 1.044.299 илјади денари (2022: 903.322 илјади денари).

Промените на разграничените поддршки во текот на 2023 и 2022 година е како што следи:

	2023	2022
На 01 јануари	1.044.299	903.322
Зголемувања	-	180.628
Депрецијација на недвижности, постројки и опрема (Бел. 6 и 19)	(30.192)	(39.651)
На 31 декември	1.014.107	1.044.299

На 22 февруари 2016 година АД Мепсо, Скопје и Европска банка за обнова и развој (ЕБОР) склучија договор за донација во износ од ЕУР 12.000.000 за финансирање на изградба и набавка на постројки наведени во Преглед 1 од договорот за донација. Во текот на 2023 година, АД МЕПСО, Скопје нема искористено дел од овие средства инвестиции (2022: 180.628 илјади денари) (Белешка 6).

На 10 ноември 2009 година АД МЕПСО, Скопје и Те-То АД, Скопје имаат склучено договор со број 02-7538 за приклучување на постројка за комбинирано производство на електрична енергија и топлина при што предмет на договорот е градба, предавање на правото на сопственост и надомест за приклучување на постројката. Според договорот целокупниот процес околу изградбата ќе биде извршен од страна на Те-То АД, додека по изградбата на постројката сопственоста на постројката ќе му биде пренесена на АД МЕПСО. Согласно член 2 од договорот дел од трансформаторското поле ќе му припадне и на Те-То АД. Во текот на 2012 година е извршен преносот на сопственост на постројката, а врз основа на крајните извештаи за колудација вкупната вредност на постројката изнесува 574.908 илјади денари при што делот кој му е пренесен на АД МЕПСО е во износ од 537.730 илјади денари, додека делот на Те-То АД, Скопје изнесува 37.178 илјади денари.

17. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ И ОСТАНАТИ ТЕКОВНИ ОБВРСКИ

	2023	2022
Добавувачи		
Домашни добавувачи	783.743	625.409
Странски добавувачи	37.141	7.246
	820.884	632.655
Останати тековни обврски		
Пресметани приходи	182.631	837.513
Обврски за примени аванси	338.083	236.934
Обврски за данок на додадена вредност	23.093	104.460
Обврски за депозити	981	981
Однапред пресметани трошоци	278.297	811.357
Останати тековни обврски	598.202	48.293
	1.421.287	2.039.538
	2.242.171	2.672.193

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

18. ПРИХОДИ ОД ПРОДАДЕНА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

	2023	2022
Приходи од продадена ел. енерг. од повластени производители	2.018.195	2.316.465
	2.018.195	2.316.465
Услуги за алокација на преносни капацитети	4.605.616	4.399.917
Приходи за услуги за порамнување од дебаланс при користење на активна електрична енергија	1.057.090	3.312.203
Продадена електрична енергија/ пренесена до ЕВН	1.341.823	1.708.066
Приходи за услуги за порамнување од дебаланс при користење на активна електрична енергија во странство	520.875	1.411.767
Приходи од терциерна регулација	222.521	478.945
Приходи од секундарна регулација	112.179	270.125
Приходи од врвна активна моќност	168.202	236.487
Директни купувачи	152.533	212.426
Приходи од вршење на регулирана енергетска дејност, организирање и управување со пазарот на електрична енергија директни купувачи	56.649	57.097
Продадена електрична енергија/ пренесена до ЕЛЕМ	39.502	37.404
Приходи од продажба на странски пазар (транзит)	146.452	34.306
Приходи од реактивна електрична енергија	27.175	24.655
Приходи од компензација на електрична енергија	-	-
Приходи од продажба на електрична енергија преку организиран пазар на електрична енергија	2.070.384	-
Надоместоци од извршени трансакции и учество на организиран пазар на електрична енергија	11.721	-
Останати приходи од продажба	1.723	209
	10.534.445	12.183.607
	12.552.640	14.500.072

19. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

	2023	2022
Приходи од амортизација на донации (Белешка 6 и 16)	30.192	39.651
Приходи од наплатена гаранција	-	3.690
Приходи од наплата на штети и пенали	5.845	1.032
Приходи од донирани средства	-	741
Приходи од добиени судски спорови	114	33
Приходи од дивиденди	1.385	-
Приходи од наплатени отпишани побаруванја	13.840	75.840
Останати приходи	15.062	12.164
	66.438	133.151

20. НАБАВНА ВРЕДНОСТ НА ПРОДАДЕНА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

	2023	2022
Набавена електрична енергија од повластени производители	2.010.209	2.347.991
Набавена електрична енергија преку организиран пазар на електрична енергија	2.074.504	-
Расходи за услуги за порамнување од дебаланс при користење на активна електрична енергија од странство	524.212	1.654.448
	4.608.925	4.002.439

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

21. ПОТРОШЕНИ МАТЕРИЈАЛИ

	2023	2022
Потрошена електрична енергија и гориво	62.996	89.998
Потрошени материјали	14.808	13.602
Потрошени резервни делови	1.626	3.076
Отпис на ситен инвентар	3.827	1.760
	83.257	108.436

22. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИ

	2023	2022
Бруто плати	560.146	501.546
Регрес за годишен одмор	24.029	23.189
Останати користи на вработените утврдени со Колективен дог.	13.042	13.894
	597.217	538.629

Останатите трошоци за вработените се состојат од разни видови на помош.

23. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ

	2023	2022
Надомест за алокација на преносни капацитети	1.124.471	1.603.337
Останати даноци, придонеси и членарини	244.120	33.516
Одржување	103.502	42.469
Надомест за транзит на електрична енергија	59.335	32.776
Премии за осигурување	28.149	19.289
Патни трошоци за службени патувања	27.999	15.886
Трошоци за донации во паричен износ	22.445	8.727
Трошоци за концесии, лиценци	19.169	6.152
Адвокатски, нотарски, ревизорски и други интелектуални услуги	16.560	9.668
Наем на деловен простор	16.179	159
Трошоци за репрезентација, реклама и спонзорство	13.545	3.600
Трошоци за имплементација на берза	12.948	-
Банкарски провизии	9.765	1.705
Надомест на регулаторната комисија	7.517	5.645
Трошоци за комуникација	6.322	5.602
Надоместоци по менаџерски договори	5.107	2.657
Советувања и семинари	4.248	7.940
Судски трошоци	2.653	230.687
Надомести за надзорен одбор	1.449	1.409
Пенали	1.224	284
Траен отпис на побарувања од купувачи	107	-
Трошоци за поврат на средства од неискористени донации	-	3.246
Нето сегашна вредност на расходуванa опрема (Белешка 6)	-	51
Останати оперативни расходи	48.217	42.667
	1.775.031	2.077.472

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

24. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

	2023	2022
Приходи од финансирање		
Приходи од камати	43.807	47.988
Позитивни курсни разлики	13.195	15.046
	57.002	63.034
Расходи од финансирање		
Расходи по камати	(43.372)	(54.087)
Негативни курсни разлики	(14.390)	(13.385)
	(57.762)	(67.472)
	(760)	(4.438)

25. ДАНОК НА ДОБИВКА

	2023	2022
Тековен даночен расход	82.656	152.067
Одложен даночен расход	-	-
	82.656	152.067

Усогласувањето на законскиот данок на добивка во Извештајот за сеопфатната добивка за годините кои што завршуваат на 31 декември 2023 и 2022 година, е како што следи:

	2023	2022
Добивка/(Загуба) пред оданочување	896.203	1.404.046
Усогласување за:		
Ефект од загуба на Подружница	8.743	-
Непризнаени расходи за даночни цели	43.275	257.658
Даночна основа	948.221	1.661.704
Намалување на даночна основа	(13.763)	(77.037)
Даночна основа по намалување	934.458	1.584.667
Пресметан данок на добивка (10%)	93.446	158.467
Намалување на пресметаниот данок на добивка	(10.790)	(6.400)
Пресметан данок по намалување	82.656	152.067
<i>Ефективна даночна стапка</i>	9.22%	10.83%

Групата нема направено резервирање на одложени даночни средства во овие консолидирани финансиски извештаи, бидејќи Групата не може со разумна сигурност да го одреди нивото на даночното средство кое би се искористило во иднина.

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

26. ПОТЕНЦИЈАЛНИ И ПРЕЗЕМЕНИ СРЕДСТВА И ОБВРСКИ

Потенцијални средства - судски спорови

Вредност на судските спорови во кои Друштвото се јавува како тужител со состојба 31 декември 2023 година изнесуваат 738.773 илјади денари (2022: 509.265 илјади денари).

Потенцијални обврски - судски спорови

Со состојба на 31 декември 2023, судските постапки покренати против Друштвото изнесуваат вкупно 2.365.110 илјади денари (2022: 222.861 илјади денари). Друштвото на 31 декември 2023 година не евидентира било какво резервирање на денот на известување бидејќи Раководството на Друштвото смета дека истите нема да резултираат во материјално значајни обврски и одлив на средства.

Преземени обврски

Не се евидентирани капитални обврски на денот на известување кои не се веќе признати во финансиските извештаи.

Со состојба на 31 декември 2023 година, Групата има склучено договори за кредити кои не се во целост искористени (Белешка 15).

Потенцијални обврски - Гаранции

Со состојба на 31 декември 2023, Групата има издадено банкарски гаранции издадени од страна на домашни финансиски институции во вкупен износ од 1.854 илјади денари во корист на коминтенти за исполнување на своите активности.

Залог врз недвижности, постројки и опрема

Со состојба на 31 декември 2023 година, Групата има хипотеки и останати оптоварувања врз своите дел од своите недвижности, постројки и опрема, две трафостаници, каде што Матичното друштво се јавува како доверител, при што хипотекарен должник е запишан ЕВН АД Македонија (Бел.6).

Финансиски договорни обврски

Согласно склучениот договор за кредит со ЕБОР број 44114, Матичното друштво е должно, во текот на целиот период на отплата на долгот, да ги одржи следните соодветни финансиски показатели:

- а. Показател на покриеност на отплатата на долг, повисоко од 1.2
- б. Коефициент на финансиски долг/ ЕБИТДА, пониско од 4
- в. Коефициент на капитал, повисоко од 0.3

Остварените показатели согласно одредбите од горенаведените договори се следните:

Остварен показател	2023	2022
а. Показател на покриеност на отплатата на долг	1,22	3,19
б. Коефициент на финансиски долг/ ЕБИТДА	1,14	0,98
в. Коефициент на капитал	0,65	0,60

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Потенцијални и преземени средства и обврски (продолжува)

Согласно склучениот договор за кредит со ЕБОР број 46274, Матичното друштво е должно, во текот на целиот период на отплата на долгот, да ги одржи следните соодветни финансиски показатели:

а. Показател на покриеност на отплатата на долг, повисоко од 1.2

б. Коефициент на финансиски долг/ EBITDA, пониско од 4

в. Коефициент на капитал, повисоко од 0.3

Остварените показатели согласно одредбите од горенаведените договори се следните:

Остварен показател	2023	2022
а. Показател на покриеност на отплатата на долг	1,22	3,19
б. Коефициент на финансиски долг/ EBITDA	1,14	0,98
в. Коефициент на капитал	0,65	0,60

Согласно склучениот договор за кредит со Европската Инвестициона Банка („ЕИБ“) број 22332, Матичното друштво е должно, во текот на целиот период на отплата на долгот, да ги одржи следните соодветни финансиски показатели:

а. Показател на покриеност на отплатата на долг, повисоко од 1.2

Остварените показатели согласно одредбите од горенаведените договори се следните:

Остварен показател	2023	2022
а. Показател на покриеност на отплатата на долг	2,94	4,44

Согласно склучениот договор за кредит со Меѓународната Банка за Обнова и Развој („МБОР“) број 4814, Матичното друштво е должно, во текот на целиот период на отплата на долгот, да го одржи следниот финансиски показател:

а. Нето приходи за годината, повисоко за 1.5 од проценетите максимални барања за сервисирање на долгот за наредната фискална година

Остварените показатели согласно одредбите од горенаведените договори се следните:

Остварен показател	2023	2022
а. Нето приходи за годината, повисоко за 1.5 од проценетите максимални барања за сервисирање на долгот за наредната фискална година	2,77	4,060

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

Потенцијални и преземени средства и обврски (продолжува)

Даночни обврски

Со состојба на 31 декември 2023 година, деловните книги и евиденцијата на Групата за данок на додадена вредност, данок на добивка и за персонален данок не беа предмет на даночна контрола од страна на надлежните даночни власти. Следствено, дополнителните даноци и други давачки кои би можеле да произлезат доколку таква контрола биде извршена во последователните периоди, во овој момент не можат да бидат проценети со разумна сигурност.

Останати потенцијални обврски

Согласно колективниот договор, Групата е обврзана да плаќа износ од максимум 2% од бруто платите исплатени во претходната година за промоција на одредени активности на членовите на Синдикатот на АД МЕПСО, Скопје.

27. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Групата ги има остварено следните трансакции со поврзани страни:

	Побарувања	Обврски	Приходи	Расходи
31 декември 2023 година				
Coordinated Auction Office in South East Europe	58.919	320	1.059.158	3.843
Клучен раководен кадар	-	-	-	21.651
	58.919	320	1.059.158	25.494

	Побарувања	Обврски	Приходи	Расходи
31 декември 2022 година				
Coordinated Auction Office in South East Europe	61.096	307	807.784	3.692
Клучен раководен кадар	-	-	-	15.377
	61.096	307	807.784	19.069

БЕЛЕШКИ КОН КОНСОЛИДИРАНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

За годината која завршува на 31 декември 2023

Сите износи се искажани во илјади денари, освен таму каде што е поинаку назначено

28. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

По 31 декември 2023 година - датум на известувањето, до денот на одобрување на овие консолидирани финансиски извештаи, нема настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи.

Дополнително, по 31 декември 2023 година – датум на известувањето, до денот на одобрување на овие консолидирани финансиски извештаи има настани кои се материјално значајно за објавување во овие консолидирани финансиски извештаи и тоа:

Промени на клучен раководен кадар

До датумот на одобрување на овие посебни финансиски извештаи во Матичното друштво е извршена промена на клучниот раководен кадар. Имено, нови членови на управниот одбор во Матичното друштво на датумот на одобрување на овие консолидирани финансиски извештаи е како што следи:

Име и презиме	Управен одбор
Сурија Рашиди	Генерален директор и Претседател на управен одбор
Гоце Михајлоски	Член на УО и Директор на Подружница ОЕПС

Прилози

Прилог 1 - Годишна сметка со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2023

ЕМБС: 05933781

Целосно име: ОПЕРАТОР НА ЕЛЕКТРОПРЕНОСНИОТ СИСТЕМ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА АКЦИОНЕРСКО ДРУШТВО ЗА ПРЕНОС НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА И УПРАВУВАЊЕ СО ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИОТ СИСТЕМ ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ Скопје

Вид на работа: 450

Тип на годишна сметка: Консолидирана годишна сметка

Тип на документ: Консолидирана годишна сметка

Година : 2023

Листа на прикачени документи:
Објаснувачки белешки и други прилози
Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
1	-- АКТИВА: А. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	8.620.552.779,00			8.435.216.294,00
2	-- I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	39.568.578,00			48.360.138,00
4	-- Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	7.248.691,00			16.040.251,00
7	-- Нематеријални средства во подготовка	32.319.887,00			32.319.887,00
9	-- II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	8.574.075.327,00			8.379.947.282,00
10	-- Недвижности (011+012)	4.059.586.102,00			4.263.803.582,00
11	-- Земјиште	39.199.923,00			32.729.500,00
12	-- Градежни објекти	4.020.386.179,00			4.231.074.082,00
13	-- Постройки и опрема	1.877.207.515,00			2.019.954.175,00
14	-- Транспортни средства	12.573.127,00			33.491.976,00
15	-- Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	99.844.817,00			134.722.559,00
17	-- Аванси за набавка на материјални средства	233.181.862,00			178.813.572,00
18	-- Материјални средства во подготовка	2.290.666.799,00			1.748.146.313,00
19	-- Останати материјални средства	1.015.105,00			1.015.105,00
21	-- IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	6.908.874,00			6.908.874,00
23	-- Вложувања во придружени друштва и учества во зеднички вложувања	6.908.874,00			6.908.874,00
36	-- Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	4.984.631.855,00			4.151.525.579,00
37	-- I ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	50.117.195,00			52.324.762,00
38	-- Залихи на сировини и материјали	10.935.175,00			12.793.383,00
39	-- Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автопути	39.182.020,00			39.531.379,00
45	-- III КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	2.448.671.647,00			1.648.389.688,00

47	-- Побарувања од купувачи	2.312.529.617,00		1.591.542.792,00
48	-- Побарувања за дадени аванси на добавувачи	6.658.878,00		2.998.818,00
49	-- Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (претплати)	127.557.183,00		53.104.657,00
50	-- Побарувања од вработените	1.925.969,00		636.890,00
51	-- Останати краткорочни побарувања			106.531,00
52	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	498.482.689,00		40.158.449,00
57	-- Побарувања по дадени заеми	498.382.689,00		40.058.449,00
58	-- Останати краткорочни финансиски средства	100.000,00		100.000,00
59	-- V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	1.987.360.324,00		2.410.652.680,00
60	-- Парични средства	1.987.360.324,00		2.410.652.680,00
62	-- VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	291.955.351,00		1.219.245.296,00
63	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	13.897.139.985,00		13.805.987.169,00
64	-- В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	7.794.857,00		7.794.857,00
65	-- ПАСИВА : А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+077-078)	9.003.461.731,00		8.189.914.682,00
66	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	3.356.309.540,00		3.356.309.540,00
70	-- V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	60.903.130,00		60.903.130,00
71	-- VI. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	3.302.049.494,00		3.244.092.773,00
72	-- Законски резерви	365.591.015,00		302.992.050,00
74	-- Останати резерви	2.936.458.479,00		2.941.100.723,00
75	-- VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	1.470.652.518,00		276.629.926,00
77	-- IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	813.547.049,00		1.251.979.313,00
81	-- Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	3.418.642.798,00		2.922.902.787,00
85	-- II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)	1.344.570.483,00		1.568.207.936,00
90	-- Обврски по заеми и кредити	1.344.570.483,00		1.568.207.936,00
95	-- IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	2.074.072.315,00		1.354.694.851,00
97	-- Обврски спрема добавувачи	819.684.513,00		632.655.493,00
98	-- Обврски за аванси, депозити и хауции	936.077.732,00		284.095.040,00
99	-- Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести на плати	1.500,00		
100	-- Обврски кон вработените	2.881,00		
101	-- Тековни даночни обврски	23.092.871,00		127.037.513,00
104	-- Обврски по заеми и кредити	292.832.532,00		308.797.734,00
108	-- Останати краткорочни обврски	2.380.286,00		2.109.071,00
109	-- V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ ВО ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	1.475.035.456,00		2.693.169.700,00
111	-- ВКУПНО ПАСИВА : ГЛАВНИНА, РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	13.897.139.985,00		13.805.987.169,00
112	-- В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА-ПАСИВА	7.794.857,00		7.794.857,00

Ознака	Опис	Нето за	Бруто	Исправка	Претходна
--------	------	---------	-------	----------	-----------

Биланс на успех

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
605	-- Сегашна вредност на софтвер со лиценци (< или = АОП 004 од БС)	7.248.691,00			16.040.251,00
609	-- Земјишта	39.199.923,00			32.319.887,00
612	-- Сегашна вредност на градежни објекти од високорядба кои се користат за вршење дејност (< или = АОП 012 од БС)	2.856.854.877,00			3.015.519.989,00
614	-- Сегашна вредност на информациска опрема и телекомуникациска опрема (< или = АОП 013 од БС)	39.981.268,00			62.494.792,00
615	-- Сегашна вредност на компјутерска опрема (< или = АОП 013 од БС)	13.726.528,00			18.799.706,00
618	-- Оригинални уметнички и литературни дела за вршење на дејности од културата и уметноста (< или = АОП 019 од БС)	1.015.105,00			1.015.105,00
625	-- Заеми и кредити дадени на нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или = АОП 024+АОП 025+АОП 032+АОП 033+АОП 034+АОП 046+АОП 047+АОП 056+АОП 057+АОП 058 од БС)	498.482.689,00			40.158.449,00
626	-- Побарувања по основ на продажба на стоки и услуги и аванси дадени на нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или = АОП 006+АОП 017+АОП 030+ АОП 046+ АОП 047+АОП 048 од БС)	2.209.059.397,00			1.455.167.408,00
630	-- Побарувања по основ на продажба на стоки и услуги и аванси и останати побарувања од сите субјекти во земјата и странство (< или = АОП 006+АОП 017+АОП 030+АОП 034+АОП 035+ АОП 046+ АОП 047+АОП 049+ АОП 050+АОП 051+АОП 057+АОП 062 од БС)	2.554.945.268,00			1.780.426.051,00
633	-- Основна главнина (сопственички капитал) во удели поседувани од Влада на РСМ, ФПИОСМ, ФЗОРСМ, АВРСМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (< или = АОП 065 од БС)	3.059.393.362,00			3.059.393.362,00
635	-- Обврски по основ на набавка на стоки и услуги и аванси (краткорочни трговски кредити) примени од нефинансиски трговски друштва во приватна и државна сопственост и јавни препријатија во земјата (< или = АОП 096+АОП 097+ АОП 098+АОП 108 од БС)	862.840.482,00			659.603.443,00
638	-- Останати обврски кон органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОСМ, ФЗОРСМ, АВРСМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (< или = АОП 092+АОП 093+АОП 094+ АОП 099+ АОП 101+ АОП 107+АОП 108+ АОП 109 од БС)	1.505.435,00			622.063,00

639	-- Обврски по основ на трговски кредити, аванси и останати обврски кон сите субјекти во земјата и странство (вкупно) (< или=АОП 092+АОП 093+АОП 094+ АОП 096+ АОП 097+ АОП 098+ АОП 099+ АОП 100+ АОП 101+ АОП 107+АОП 108+ АОП 109 од БС)	1.782.551.368,00		1.030.564.436,00
640	-- Приходи од продажба на стоки и услуги (АОП 641+ АОП 642) (< или = АОП 202 од БУ)	12.565.436.314,00		14.511.025.963,00
642	-- Приходи од продажба на услуги (< или = АОП 202 од БУ)	12.565.436.314,00		14.511.025.963,00
643	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на домашен пазар (< или = АОП 202 од БУ)	3.152.495.421,00		6.349.109.429,00
644	-- Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на странски пазар (< или = АОП 202 од БУ)	5.274.435.747,00		5.845.990.391,00
647	-- Приходи од наемнина (< или = АОП 202 од БУ)	2.080.050,00		3.565.800,00
657	-- Приходи од премии, субвенции, дотации и донации (< или = АОП 203 од БУ)	30.192.144,00		40.392.235,00
661	-- Останати приходи од работењето (< или = АОП 203 од БУ)	22.064.935,00		81.789.912,00
662	-- Приходи од наплатени пенали, неподигнати капари, отстапнини, награди и слично (< или = АОП 203 од БУ)			152.274,00
663	-- Приходи од поранешни години (< или = АОП 203 од БУ)	13.839.959,00		75.562.700,00
667	-- Расходи на продадени производи и услуги	4.084.712.682,00		2.347.991.214,00
668	-- Трошоци за сировини и материјали (< или = АОП 208 од БУ)	8.861.215,00		5.816.617,00
669	-- Огрев, гориво и мазива (< или = АОП 208 од БУ)	10.782.510,00		11.929.355,00
671	-- Канцелариски материјали (< или = АОП 208 од БУ)	1.083.242,00		1.170.686,00
673	-- Униформи-заштитна облека и обувки (< или = АОП 208 од БУ)	3.850.859,00		5.549.365,00
674	-- Материјал за чистење и одржување (< или = АОП 208 од БУ)	784.574,00		1.059.919,00
676	-- Потрошена електрична енергија (< или = АОП 208 од БУ)	52.213.733,00		78.068.825,00
678	-- Потрошени резервни делови и материјали за одржување (< или = АОП 208 од БУ)	1.626.045,00		3.076.460,00
679	-- Отпис на ситен инвентар, амбалажа и автогуми (во производство) (< или = АОП 208 од БУ)			5.166,00
680	-- Транспортни услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	76.615,00		65.113,00
682	-- ПТТ услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	3.671.300,00		3.884.040,00
686	-- Наемнини за деловни простории во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	5.170.590,00		3.565.800,00
687	-- Наемнини за опрема (< или = АОП 211 од БУ)	13.088.584,00		158.611,00
692	-- Надоместоци за отпремина при заминување во пензија (< или = АОП 217 од БУ)	3.921.637,00		4.772.893,00

694	-- Јубилејни награди (< или = АОП 217 од БУ)	3.650.649,00		3.832.422,00
695	-- Регрес за годишен одмор (< или = АОП 217 од БУ)	24.029.474,00		23.189.454,00
696	-- Помощи (< или = АОП 217 од БУ)	3.283.224,00		3.569.243,00
698	-- Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци (< или = АОП 217 од БУ)	27.999.068,00		15.885.856,00
699	-- Дневници за службени патувања (< или = АОП 217 од БУ)	14.031.957,00		9.305.121,00
700	-- Надомести на трошоците на вработените и подароци (< или = АОП 217 од БУ)	4.466.524,00		8.712.325,00
702	-- Надомести за одвоен живот (< или = АОП 217 од БУ)	218.554,00		214.885,00
703	-- Подароци на вработените (< или = АОП 217 од БУ)			123.000,00
707	-- Трошоци за надомест и други примања на надворешни членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	6.555.665,00		4.066.019,00
708	-- Трошоци за спонзорства (< или = АОП 212 од БУ)	18.983.681,00		6.500.000,00
709	-- Репрезентација (< или = АОП 212 од БУ)	4.231.616,00		2.264.157,00
710	-- Премии за осигурување на имот (< или = АОП 212 од БУ)	24.797.503,00		15.961.383,00
711	-- Надомест за банкарски услуги (< или = АОП 212 од БУ)	9.765.451,00		1.704.833,00
712	-- Даноци кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	26.383.024,00		6.955.700,00
713	-- Придонеси кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	1.020.433,00		917.767,00
714	-- Членарини на здруженијата во земјата и странство (< или = АОП 212 од БУ)	29.563.702,00		24.607.372,00
716	-- Надоместоци на име авторски хонорари (< или = АОП 217 од БУ)	6.007.381,00		2.023.929,00
717	-- Останати трошоци на работењето (< или = АОП 212 од БУ)	103.784.889,00		132.840.865,00
718	-- Казни, пенали надоместоци за штети и друго (< или = АОП 222 од БУ)	1.223.752,00		283.861,00
719	-- Надоместоци за штети (< или = АОП 222 од БУ)	1.223.752,00		283.861,00
722	-- Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	594,00		622,00
723	-- Просечен број на вработени во седиштето на субјектот врз основа на состојбата на крајот на месецот	19,00		17,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
2286	- 35.12 - Пренос на електрична енергија	8.494.613.357,00			
2548	- 84.13 - Управување и давање помош за неуспешно деловно работење	4.181.467.085,00			

Потпишано од:

EMILIJJA GOLEVA PROTOGJEROVA

CN=Makedonski Telekom CA, O=Makedonski
Telekom, C=MK
Makedonski Telekom CA

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.

Прилог 2 - Годишен извештај за работењето со состојба на и за
годината што завршува на 31 декември 2023

Деловна електронска пошта на Република Северна Македонија
Акционерско друштво за пренос на електрична енергија и управување со електроенергетскиот систем, во државна сопственост, Скопје
Operatori i sistemat e elektrotansmetues i Republiks se Maqedonis se
Shoqari aksionare per transmetim te energjise elektrike dhe menedzimin me sistemin elektromergetik, ne pronesi shtetërore, Shkup

Бр.-Nr. 05-2593
03-04 2024 год.-viti
СКОПЈЕ - ШКУП

Кабинет на генерален директор
+389 (0) 23 149 811
Подружница ОБК
+389 (0) 23 149 814
Подружница ОГМ
+389 (0) 23 149 813
Ф: +389 (0) 23 111 160
www.mepso.com.mk

До
НАДЗОРЕН ОДБОР на АД МЕПСО
- Тука -

Предмет: Доставување на Консолидиран Годишен Финансиски извештај за работењето на АД МЕПСО во 2023 година

Почитувани,

Во прилог на дописов го доставуваме на разгледување и одобрување Консолидираниот Годишен Финансиски извештај за работењето на АД МЕПСО во 2023 година

Со почит,

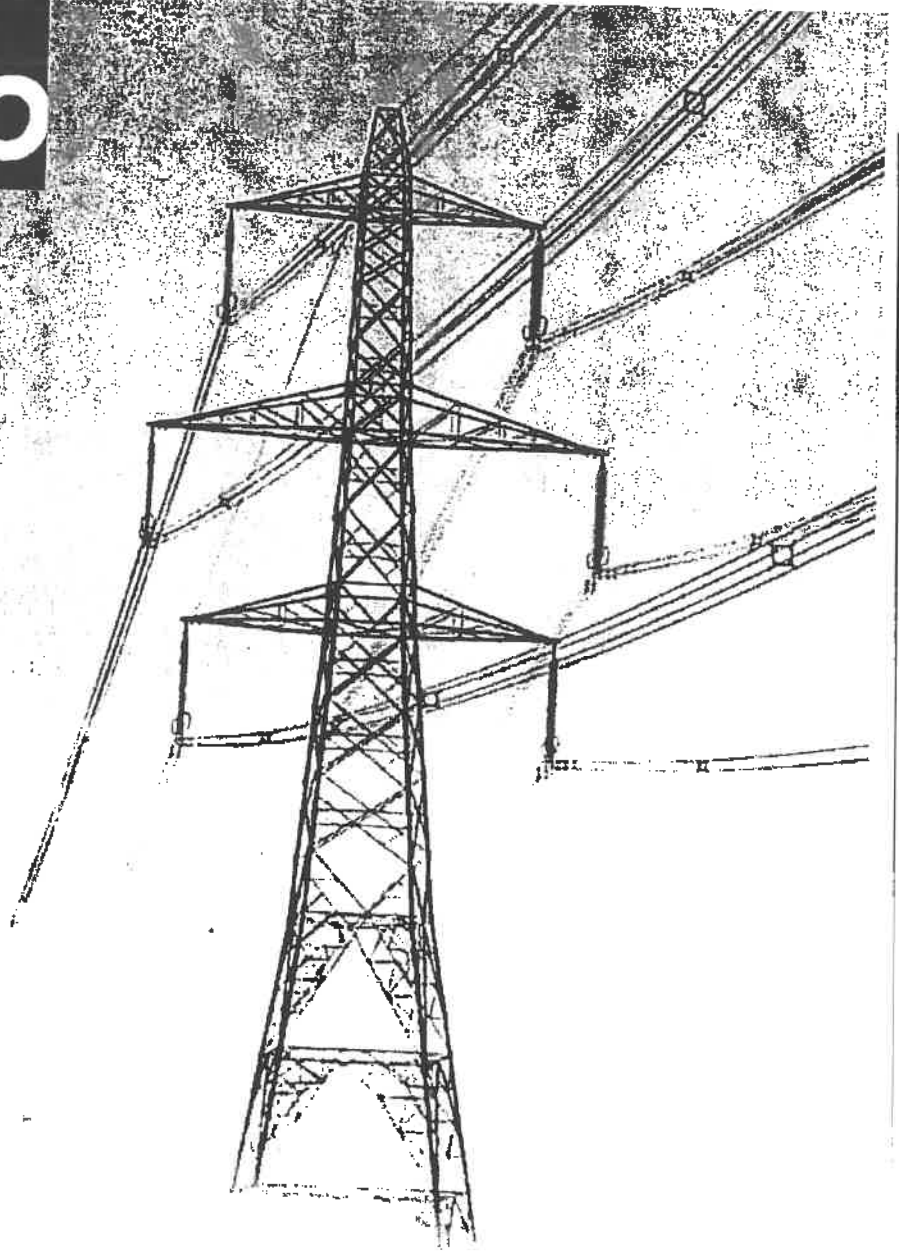
Служба за оперативен контролинг, план и анализа
Ангелина Петреска

ГЕНЕРАЛЕН ДИРЕКТОР на АД МЕПСО

- КО:
- Кабинет на Генерален Директор
 - Служба за оперативен контролинг, план и анализа
 - Оддел за правни работи
 - Архива

МЕПСО

**КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА
РАБОТЕЊЕТО НА АД МЕПСО ВО 2023 ГОДИНА**

СОДРЖИНА

Вовед.....	3
Остварени приходи во 2023 година	4
Остварени расходи во 2023 година.....	5
Консолидиран финансиски резултат – добивка	6
Пренесена количина на електрична енергија и регулирана тарифа.....	7
Резиме.....	7

Вовед

АД МЕПСО е компанија во целосна државна сопственост, која е формирана во 2005 година, со трансформација на Електростопанство на Македонија. Основна дејност на АД МЕПСО е непречен пренос на електрична енергија низ високонапонската мрежа и редовен навремен ток на електрична енергија до своите клиенти: директните потрошувачи и до дистрибутивните мрежи на АД ЕВН Македонија и ЕСМ Енергетика.

Основните функции на АД МЕПСО се пренос на електрична енергија и управување со електропреносниот систем. АД МЕПСО е одговорен за редовен пренос на електрична енергија од македонската граница до дистрибутивната мрежа на ЕВН Македонија и директните потрошувачи, исто така го организира и диспечира транзитот на електрична енергија, а воедно се грижи и за балансирањето на електроенергетскиот систем.

АД МЕПСО врши целосно, навремено и постојано остварување на јавниот интерес – навремен и стабилен пренос на електрична енергија низ високонапонската мрежа, а воедно обезбедува управување со доверлив и стабилен електро-енергетски систем.

АД МЕПСО Скопје со состојба на 31.12.2023 година има вложувања во македонскиот оператор на пазар на електрична енергија-МЕМО ДООЕЛ Скопје, основна главнина, запишан и уплатен капитал во вкупен износ од 115.743.000 денари.

Со одвојувањето на МЕМО ДООЕЛ Скопје, како посебен правен субјект од 01 октомври 2019 година, Националниот оператор на пазар на електрична енергија води посебна евиденција за сите финансиски и останати деловни активности од своето работење, ги евидентира приходите од регулираната енергетска дејност пазар, приходите и расходите од повластените производители на електрична енергија, како и останатите приходи и расходи, плати, амортизација и сл.

Согласно Одлуката на Владата на РСМ донесена во септември 2020 година МЕМО се назначува за Оператор на организираниот пазар на електрична енергија, при што следуваат активности за исполнување на потребните технички услови со цел воспоставување и започнување со организираниот пазар на електрична енергија во РСМ. Согласно Законот за енергетика од 2018 година и со либерализацијата на пазарот на електрична енергија, во месец мај од 2023 година стартуваше со работа македонската берза на електрична енергија, со основна цел да се добијат референтни цени и релевантни цени за потрошувачите во нашата земја.

Консолидираниот годишен финансиски извештај за работењето на АД МЕПСО за 2023 година ги содржи остварените деловни и финансиски податоци за работењето на електропреносниот систем оператор - АД МЕПСО за тековната 2023 година и остварените деловни и финансиски податоци од работењето во 2023 година на Националниот оператор на пазар на електрична енергија- МЕМО ДООЕЛ Скопје.

Остварени приходи во 2023 година

Во Консолидираниот Биланс на успех (Извештај за добивка или загуба) за 2023 година на АД МЕПСО од Друштвото кое е консолидирано, дополнително се евидентирани приходи на износ од 4.215.267 илјади денари, така што вкупните приходи на АД МЕПСО во Билансот на успех од 8.551.747 илјади денари во консолидираниот биланс имаат зголемување и изнесуваат 12.676.080 илјади денари.

Имено во деловната 2023 година во консолидираниот Биланс на успех на АД МЕПСО остварените вкупни приходи во висина од 12.676.080 илјади денари или 206,11 милиони евра, се резултат на остварените приходи на АД МЕПСО на износ од 8.551.747 илјади денари или 139,05 милиони евра и остварените приходи од МЕМО ДООЕЛ – Скопје во висина од 4.215.567 илјади денари или 68,54 милиони евра.

Од остварените приходи најзначаен е приходот од основната, регулирана дејност пренос на електрична енергија, кој изнесува 1.706.238 илјади денари или 27,74 милиони евра, приходот од пазарот на електрична енергија е остварен во вредност од 57.585 илјади денари или 0,94 милиони евра, приходот од алокација на прекуграничните преносни капацитети е остварен во вредност од 4.605.616 илјади денари или 74,89 милиони евра, а приходите од продажбата на електрична енергија набавена од повластените производители изнесуваат 2.018.195 илјади денари или 32,82 милиони евра, приходите од продажба на електричната енергија на берза се во вредност од 2.074.504 илјади денари или 33,73 милиони евра.

Во останатите повисоки реализирани приходи во 2023 година учествуваат и приходите од балансирањето на износ од 1.020.323 илјади денари или 16,59 милиони евра, приходи од компензација Fskar на износ од 520.875 илјади денари или 8,47 милиони евра, приходите од дебаланс 52.106 илјади денари или 0,85 милиони евра, а сите останати приходи, (транзит, грант, камати, приклучоци, приходи од надомест на штети, приходи од поранешни години и приходи по други основи) изнесуваат 620.638 или 10,09 милиони евра.

Остварените консолидирани вкупни приходи во 2023 година на износ од 12.676.080 илјади денари или 206,11 милиони евра бележат намалување од 14% во однос од остварените консолидирани вкупни приходи во 2022 година на износ од 14.696.257 илјади денари (238,96 милиони евра) или се пониски за 2.020.177 илјади денари или 32,85 милиони евра.

Имено, реализираните приходи од регулираните енергетски дејности од 1.763.823 илјади денари во 2023 година бележат намалување од 22% или 497.814 илјади денари, компарирајќи ги со остварените од минатата година во висина од 2.261.637 илјади денари. Приходите од регулираните енергетски дејности бележат намалување пред се поради намалената регулирана просечна тарифа за пренос и корегираната просечна тарифа за организирање и управување со пазарот на електрична енергија. Имено, регулираната просечна тарифа за пренос во периодот од јануари до јуни од 2022 година изнесуваше 0,3409 ден/kWh и е зголемена за 23,77% во однос на претходната која изнесува 0,2754 ден/kWh, во периодот од јули до декември од 2022 година изнесува 0,3407 ден/kWh т.е. намалена за 0,03%. Просечната тарифа за организирање и управување со пазарот на електрична енергија во периодот од јануари до јуни од 2022 година изнесуваше 0,0080 ден/kWh, додека во периодот од јули до декември од 2022 година изнесуваше 0,0086 ден/kWh, односно е зголемена за 6,96%.

Регулираната просечна тарифа за пренос во првото полугодие од 2023 година изнесува 0,3113 ден/kWh и е намалена за 8,66% во однос на претходната 0,3407 ден/kWh. Во втората половина од 2023 година т.е. во периодот од 1 јули до крајот на 2023 година во примена е регулираната просечна тарифа за пренос која изнесува изнесува 0,2582 ден/kWh која е намалена во однос на претходната 0,3113 ден/kWh за 17,06%. Просечната тарифа за организирање и

управување со пазарот на електрична енергија во првата половина од 2023 година изнесуваше 0,0086 ден/kWh, додека во втората половина од 2023 година изнесува 0,0090 ден/kWh, односно е зголемена за 5,29%.

Исто така и пренесените количини на електрична енергија во 2023 година од 5.891 GWh се за 506 GWh пониски или за 8% пониски во однос на пренесените количини од 6.397 GWh во 2022 година.

Во тековната 2023 година споредено со 2022 година, намалување од 414.370 илјади денари или 55% бележат приходите од системските услуги или балансната енергија, исто така евидентирани е износ на средства по основ на дебаланс пазар од 52.106 илјади денари, а минатата година беа евидентирани приходи по тој основ во висина од 127.920 илјади денари. Намалување бележат и приходите од компензација Fskar за 53% или 890.892 илјади денари.

Истовремено намалување бележат приходите од продажбата на електрична енергија набавена од повластените производители кои изнесуваат 2.018.195 илјади денари или 32,82 милиони евра, т.е се намалени за 13% во однос на минатогодишните остварувања на износ од 2.316.465 илјади денари или 37,67 милиони евра. Намалување има и кај приходите по основ на баласирање за 68%, минатата 2022 година остварени 3.193.617 илјади денари или 51,93 милиони евра, во 2023 година реализирани се на износ од 1.020.323 илјади денари или 16,59 милиони евра.

Приходите по основ на доделување на прекуграничните преносни капацитети, алокација се повисоки за 5% или 205.699 илјади денари, зголемени се приходите по основ на транзит, користење на интерконективните системи за четири пати или 112.146 илјади денари, исто така пораст бележат приходите од надомест на штети поради добиениот бонус за 2019 година од осигурителната компанија Винер Виена Иншуренс груп во вредност од 3.858 илјади денари.

Остварени расходи во 2023 година

Во Консолидираниот Биланс на успех (Извештај за добивка или загуба) од Друштвото кое се консолидира дополнително се евидентирани трошоци од работењето со што вкупните расходи на АД МЕПСО во Билансот на успех од 7.645.097 илјади денари во консолидираниот биланс имаат зголемување од 4.226.014 илјади денари т.е изнесуваат 11.779.877 илјади денари.

Во деловната 2023 година во консолидираниот Биланс на успех на АД МЕПСО, вкупните расходи во висина од 11.779.877 илјади денари или 191,54 милиони евра се повисоки од расходите на АД МЕПСО на износ од 7.645.097 илјади денари за остварените расходи во МЕМО ДООЕЛ Скопје, во вредност од 4.226.014 илјади денари или 68,71 милиони евра.

Остварените консолидирани вкупни расходи во 2023 година на износ од 11.779.877 илјади денари или 206,11 милиони евра бележат намалување од 11% во однос од остварените консолидирани вкупни расходи во 2022 година на износ од 13.292.211 илјади денари (216,13 милиони евра) или се пониски за 1.512.334 илјади денари или 24,59 милиони евра.

Во консолидираниот биланс на успех, поголеми ставки на расходи претставуваат амортизацијата на износ од 490.370 илјади денари или 7,97 милиони евра, трошоците за балансен капацитет во вредност од 1.747.412 илјади денари или 28,41 милиони евра, трошоци за балансна енергија во вредност од 947.482 илјади денари или 15,41 милиони евра, трошоците за набавка на електрична енергија за покривање на загубите во преносната мрежа на износ од 1.168.809 илјади денари или 19,01 милиони евра, трошоците за бруто плати на износ од 560.145 илјади денари или 9,11 милиони евра, трошоците за алокација на прекугранични преносни капацитети на износ од 1.122.237 илјади денари или 18,25 милиони евра, како и трошоците за набавка на електрична енергија од повластените производители во износ од 1.976.109 илјади денари или 32,13 милиони,

Трошоците за набавка на електрична енергија од берза во вредност од 2.074.504 илјади денари или 33,73 милиони евра, трошоците за ИТС во висина од 57.796 илјади денари или 0,94 милиони евра, компензација -Fskar механизам во вредност од 524.212 илјади денари или 8,52 милиони евра како и трошоците за отстапувања БОС на износ од 281.877 илјади денари или 4,58 милиони евра.

Исто така значајни се и трошоците за материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар кои се реализираа на износ од 37.318 илјади денари или 0,61 милиони евра, трошоците за сопствена потрошувачка во висина од 45.940 илјади денари или 0,75 милиони евра, инвестиционото и тековното одржување во висина од 103.502 илјади денари или 1,68 милиони евра, премиите за осигурување се остварени во износ од 28.149 илјади денари или 0,46 милиони евра, вкупните обврски за камати по кредити и добавувачи изнесуваат 57.762 илјади денари или 0,94 милиони евра, трошоци за изгубени спорови 1.768 илјади денари или 0,03 милиони евра, порамнување на отстапување дебаланс во вредност 56.701 илјади денари или 0,92 милиони евра.

Еднократниот износ на трошок за данокот на солидарност во 2023 година се реализира на износ од 186.090 илјади денари или 3,03 милиони евра.

Останатите материјални и нематеријални трошоци, на износ од 311.694 илјади денари или 5,07 милиони евра ги вклучуваат трошоците за транспортни услуги, банкарските услуги, трошоците на платниот промет, дневници за службени патувања во земјата и странство, патните трошоци, трошоците за стручно образование и технолошко усовршување, интелектуалните услуги како и трошоците за пропаганда, промоции, реклама, репрезентација, трошоци за вработените, даноци кои не зависат од резултат и сл.

Консолидиран финансиски резултат – добивка

Во деловната 2023 година АД МЕПСО оствари консолидиран вкупен приход во висина од 12.676.080 илјади денари и консолидиран вкупен расход на износ од 11.779.877 илјади денари и консолидирана добивка во висина од 896.203 илјади денари.

Имено, во деловната 2023 година само АД МЕПСО-електропреносниот систем оператор оствари вкупен приход во висина од 8.551.747 илјади денари, вкупен расход во износ од 7.645.097 илјади денари и добивка од редовното работење во висина од 906.650 илјади денари.

Националниот оператор на пазар на електрична енергија МЕМО ДООЕЛ- Скопје во деловната 2023 година оствари вкупни приходи во висина од 4.215.567 илјади денари и вкупни расходи во висина од 4.226.014 илјади денари или загуба од редовното работење во висина од 10.447 илјади денари.

Поради тоа, консолидирано АД МЕПСО оствари позитивен финансиски резултат од редовното работење во висина од 896.203 илјади денари (добивка пред оданочување) или 14.572.407 евра.

Пренесена количина на електрична енергија и регулирана тарифа

Вкупно пренесените количини на електрична енергија од 5.891 GWh во 2023 година се за 506 GWh пониски или 8% од пренесените количини на електрична енергија од 6.397 GWh во 2022 година.

Регулираната просечна тарифа за услугата пренос на електрична енергија одобрена од Регулаторната комисија за енергетика (РКЕВУ) до 30.06.2023 година изнесуваше 0,3113 ден/kWh, а од 01.07 до 31.12. 2023 година е намалена за 17,06% и изнесува 0,2582 ден/kWh.

Регулираната просечна тарифа за организирање и управување со пазарот на електрична енергија одобрена од РКЕВУ до 30.06.2023 година изнесуваше 0,0086 ден/kWh, а од 01.07 до 31.12.2023 година 0,0090 ден/kWh, односно е зголемена за 5,29 %.

Резиме

Во консолидираните финансиски извештаи на АД МЕПСО за периодот од 01.01.2023 до 31.12.2023 година остварени се вкупни приходи во висина од 12.676.080 илјади денари или 206,11 милиони евра, што е 14% пониско споредено со остварените консолидирани вкупни приходи за 2022 година во висина од 14.696.257 илјади денари или 238,96 милиони евра.

Консолидираните вкупни расходи во деловната 2023 година изнесуваат 11.779.877 илјади денари или 191,54 милиони евра, што значи дека се 11% пониски споредено со остварените консолидирани расходи за 2022 година на износ од 13.292.211 илјади денари, односно 216,13 милиони евра.

Во деловната 2023 година АД МЕПСО оствари консолидиран позитивен финансиски резултат – добивка пред оданочување од 896.203 илјади денари или 14,57 милиони евра.

Во минатата 2022 година консолидираниот позитивен финансиски резултат – добивка пред оданочување изнесуваше 1.404.046 илјади денари или 22,83 милиони евра.

Консолидирани приходи и расходи- трошоци на АД МЕПСО

	2022 година		2023 година		разлика 2023-2022		
	000 ден	во евра	000 ден	во евра	000 ден	во евра	индекс
1	2	3	4	5	6(4-2)	7(5-3)	8(4/2)
1 приходи	14.696.257	238.963.528	12.676.080	206.115.122	(2.020.177)	(32.848.407)	86
2 расходи	13.292.211	216.133.512	11.779.877	191.542.715	(1.512.334)	(24.590.797)	89
добивка - загуба(1-2)	1.404.046	22.830.016	896.203	14.572.407	(507.843)	(8.257.610)	64

Во Годишната сметка на АД МЕПСО Скопје за 2023 година остварени се следните финансиски резултати искажани во следната табела:

Консолидирани приходи и расходи- трошоци на АД МЕПСО за 2023 година - остварување

1	АД МЕПСО		МЕМО ДООЕЛ Скопје		АД МЕПСО консолидирано	
	000 ден 2	во евра 3	000 ден 4	во евра 5	000 ден 6(4+2)	во евра 7(5+3)
1 приходи	8.551.747	139.052.797	4.215.567	68.545.805	12.676.080	206.115.122
2 расходи	7.645.097	124.310.520	4.226.014	68.715.675	11.779.877	191.542.715
добивка - загуба(1-2)	906.650	14.742.276	(10.447)	(169.870)	896.203	14.572.407

Прилог:

- Табела бр.1 Приходи и расходи од финансиското работење на АД МЕПСО за 2023 година-консолидирана
- Табела бр.1а Приходи и расходи од финансиското работење на АД МЕПСО за 2022 и 2023 година-консолидирана
- Табела бр.2 Биланс на состојба на АД МЕПСО за 2023 година - консолидирана

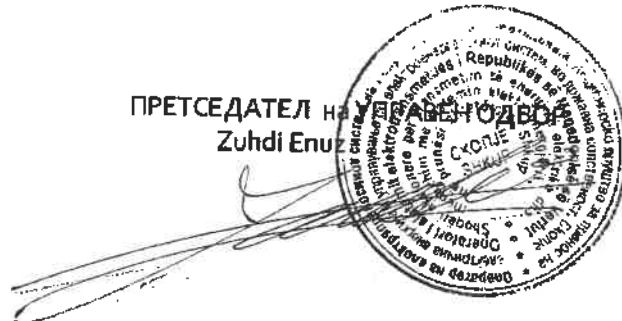
Изработил:

Служба за оперативен контролинг, план и анализа
Ангелина Петреска, дипл.ек

А. Петреска

УО бр. 02 - 2375/3
27.03.2024 година

ПРЕТСЕДАТЕЛ НА УПРАВЕН ОДБОР
Zuhdi Enuz

**ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД ФИНАНСИСКОТО РАБОТЕНЬЕ НА АД МЕПСО
за 2023 година КОНСОЛИДИРАНА**

Табела бр.1

ЕЛЕМЕНТИ	во 000 ден.		во ЕУР		оств.	во 000 ден.		во ЕУР		оств.	
	МЕПСО		МЕПСО			МЕПСО ДОБИВНИМО ДОДЕЛ		МЕПСО-КОНС.			
	септември	октомври	септември	октомври		септември	октомври	септември	октомври		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Приходи											
1 Приходи од регул. дејност - вкупно		1.708.238	27.743.707	20	87.885	838.341	1.763.823	28.890.849	14	103	
1 Приходи од регул. дејност - пренос		1.708.238	27.743.787	18,88	-	-	1.708.238	27.743.707	13,49	100	
10 пренос на активна електрична ент.	74910,74011	1.510.881	24.598.848	17,87	-	-	1.510.881	24.598.848	11,82	100	
10 реактивна ел. ент.	74.014	189.202	2.734.902	0,97	-	-	189.202	2.734.982	1,33	100	
10 Приходи од рег. дејност - пазар	74.918	27.175	441.870	0,32	-	-	27.175	441.870	0,21	100	
11 Приходи од продаж. производители	74.029	-	-	-	57.895	838.341	57.895	838.341	0,46	-	
11 Приходи од продаж. на ел. ент. на бара	740.221	-	-	-	2.018.195	32.818.179	2.019.195	32.818.178	15,62	-	
2 Системски услуги - балансна авијација		334.700	5.442.276	3,91	2.074.604	33.731.772	2.874.504	33.731.772	16,37	-	
2a сепарирани регулација (sFRR)	74.885	112.179	1.824.089	1,31	-	-	334.700	5.442.276	2,84	100	
2b територијна регулација (tFRR)	74.029	222.521	3.619.228	2,90	-	-	112.179	1.824.049	9,68	100	
2c Отстапување на БОС	74921,7300	1.111.887	19.074.088	13,90	-	-	222.521	3.619.228	1,78	100	
2a Пермија на отстапување ДЕБАЛАНС	74.010	-	-	-	-	-	1.020.323	18.390.818	8,05	92	
3 Приходи од бара, надоместоци	7.051	-	-	-	52.108	847.262	52.108	847.262	0,41	-	
3a Компензација - Fakar	74024,7422	520.875	8.490.512	6,08	11.888	183.288	11.888	183.288	0,09	-	
3b ПС механизми	7.023	148.452	2.381.333	1,71	-	-	520.875	8.489.512	4,11	100	
4 Алокација на преуправени преносни	7.421	4.809.919	74.886.965	53,88	-	-	148.452	2.381.333	1,18	100	
7 Кемети, курсни разлики	774,775	55.711	905.870	0,65	1.291	29.992	4.809.919	74.886.885	36,33	100	
8 Приходи од судски спорови	78.825	114	1.864	0,00	-	-	57.002	928.982	0,45	102	
9 Приходи од надомест на штети	7.891	5.843	95.041	0,07	-	-	114	1.854	0,00	100	
10 Приходи од надом. за преглук	7.897	18.590	289.593	0,19	-	-	5.843	95.041	0,05	100	
11 Приходи од грант - (Сиском Синама)	7.073	1.099	17.362	0,01	-	-	18.590	289.593	0,13	100	
12 Приходи од грант - Тревел	1.078	-	-	-	-	-	1.099	17.362	0,01	100	
13 Приходи од грант - WAMR	78.780	1.329	21.483	0,02	-	-	-	-	-	-	
14 Приходи од грант - Конкар Кат Енерџ	78.781	11.223	182.489	0,13	-	-	1.329	21.483	0,01	100	
15 Приходи од поранешни години	7.497	13.840	228.041	0,16	-	-	11.223	182.488	0,09	100	
16 Приходи од неплатени парцели	78.820	-	-	-	-	-	13.840	228.041	0,11	100	
17 Приходи од неплатени гаранции	78.820	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
18 Други приходи од надомест на штети	78.094	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
19 Приходи од дивиденди од нолтевр др.	7.781	1.385	22.520	0,02	-	-	-	-	-	-	
20 Приходи по други сметки	-	19.222	312.553	0,22	-	-	1.385	22.520	0,01	100	
I вкупни приходи		6.881.747	129.062.787	188,02	4.218.867	69.548.886	12.978.909	308.116.122	100,08	148	
Расходи											
1 Амортизација	432	479.038	7.789.238	6,27	11.332	184.280	490.370	7.973.498	4,18	102	
2 Матер. шпорт, рез делови и сит. мат.	401.403,484.439	37.118	603.645	0,49	200	3.258	37.316	606.797	0,32	101	
3 Солствени потрошувачки на АД МЕПСО	18.308	45.840	748.802	0,60	-	-	45.840	746.992	0,39	100	
4 Ина воспользани и тековно одржувања	413,413	90.038	1.810.380	1,30	4.483	72.889	103.502	1.882.858	0,85	105	
5 Системски услуги (до-50)		2.604.894	43.819.416	35,25	-	-	2.604.894	43.819.415	22,88	100	
5a Загуби на балансни капацитет	48.281	1.747.412	28.413.203	22,88	-	-	1.747.412	28.413.203	14,83	100	
5a-1 sFRR балансен капацитет	48.281	473.514	7.889.415	6,19	-	-	473.514	7.889.415	4,02	100	
5a-2 tFRR балансен капацитет	48.282	1.273.899	20.713.788	16,68	-	-	1.273.899	20.713.789	10,81	100	
6o Балансна авијација		947.482	15.408.211	12,26	-	-	947.482	15.408.211	6,04	100	
6o-1 сепарирани регулација (sFRR)	40.303	387.848	5.979.018	4,81	-	-	387.848	5.979.018	3,12	100	
6o-2 територијна регулација (tFRR)	40.308	579.634	9.429.196	7,45	-	-	579.634	9.428.196	4,92	100	
6c Отстапување на БОС	45.200	338.344	5.489.008	4,40	-	-	281.877	4.883.388	2,39	84	
6a Пермија на отстапување ДЕБАЛАНС	4.187	-	-	-	56.701	821.987	56.701	821.987	0,48	-	
7 Компензација Fakar	48807,7913	524.212	8.523.772	6,86	-	-	524.212	8.523.772	4,45	100	
8 Загуби во пречиса на мрежа	48.200	1.186.809	19.005.024	15,28	-	-	1.186.809	19.005.024	9,82	100	
9 Пазарни тарифи	48.204	936	15.220	0,01	-	-	936	15.220	0,01	100	
10 ПС механизми	41.888	37.798	939.772	0,78	-	-	37.798	939.772	0,49	100	
11 ТЕЦ Ноговање	48.208	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
12 Алокација на преуправени преносни	41.844	1.122.237	18.247.788	14,89	-	-	1.122.237	18.247.788	9,63	100	
13 Отпадати материјали и немот. трошоци		189.858	2.788.887	2,22	42.714	684.837	212.372	3.483.203	1,68	125	
- транспортни услуги, ПП и сл.	410,411	5.328	102.882	0,08	72	1.171	4.308	104.833	0,05	101	
- дио. на ел. сетов и ел. мрежа	440	28.220	410.001	0,33	2.779	46.167	27.989	455.268	0,24	111	
- трошци за добивка и ефикасност	443	28.993	497.328	0,38	-	-	29.983	487.528	0,25	100	
- трошци за пренос, ент. разл. разра.	444	3.273	83.220	0,04	958	15.577	4.231	88.797	0,04	129	
- банкерски улп и трош. на плат. промот	446	9.389	182.887	0,12	377	8.130	9.786	158.787	0,08	104	
- трош. за инстал. усл. - материјали материјали	44008	5.881	82.374	0,07	328	5.301	8.007	87.675	0,04	108	
- кредитни трошоци		68.788	1.458.835	1,17	39.202	821.171	125.321	2.037.740	1,06	140	
13a Брановна употребувачи на кредит. материј.	458	107	1.740	0,00	-	-	107	1.740	0,00	100	
14 Трошоци за набавка (спирани)	4904	1.788	28.748	0,02	-	-	1.788	28.748	0,02	100	
15 Плати бруто	421	537.314	8.735.187	7,02	22.931	372.882	560.145	9.108.048	4,79	104	
16 Трошци на надом. на штети	488	1.224	18.802	0,02	-	-	1.224	18.802	0,01	100	
17 Трошци за осигурување	448	27.801	452.048	0,36	346	5.859	28.149	457.707	0,24	101	
18 Кемети на кредити и добивачки	414.478-478	57.727	938.680	0,78	35	569	57.782	939.220	0,49	100	
- камати на кредити од банки, институции	478	43.300	704.065	0,57	-	-	43.300	704.065	0,37	100	
- камати на кредити	478	72	1.171	0,00	-	-	72	1.171	0,00	100	
- курсни разл. од раз. во новии валути	478	14.385	233.418	0,18	35	569	14.388	233.984	0,12	100	
19 Надом. за трошци на разл. (отпремиче)	422,441	39.816	647.398	0,52	1.723	28.016	41.838	675.418	0,35	104	
20 Данок на имотен занаесат од резултатот	447	57.330	932.195	0,75	854	13.888	58.184	945.081	0,49	101	
21 Данок на солидарност	44.788	188.000	3.025.854	2,43	-	-	188.000	3.025.854	1,58	100	
22 Трошоци за наб. на ел. енер. од ППЕЕ	7.918	-	-	-	2.010.208	32.886.325	1.978.109	32.131.854	16,78	-	
23 Трошоци за наб. на ел. енер. од бара	78.181	-	-	-	2.074.604	33.731.772	2.074.604	33.731.772	17,81	-	
II вкупни расходи		7.845.087	124.518.520	180,09	4.228.814	68.718.878	11.770.977	191.842.718	109,80	184	
добивка-загуба (I-II)		808.860	14.742.278	10,92	(10.447)	(189.878)	886.203	14.872.467	8,99	98	
пренос, ел. енер. во ЕНТ		5.891	8.881	0,007	-	-	5.891	8.881	0,004	100	

ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД ФИНАНСКОТО РАБОТЕНЬЕ НА АД МЕПСО
за 2023 година КОНСОЛИДИРАНА

Табела 69.1а

ЕЛЕМЕНТИ	во 000 ден.		во ЕУР		Одгов. 2022	во 000 ден.		во ЕУР		Одгов. 2022	% уч. 2023	% уч. 2022
	КОДО	МПСО-КОНС.	МПСО-КОНС.	МПСО-КОНС.		МПСО-КОНС.	МПСО-КОНС.	Одгов.				
		1 - XII 2023	1 - XII 2022	1 - XII 2023		1 - XII 2022	1 - XII 2023	1 - XII 2022	2023			
ПРИХОДИ												
1-1-1	Приходи од регул. дејност - вкупно	2.261.837	39.774.888	18,39	1.783.823	28.880.049	13,91	79				
1	Приходи од регул. дејност - пренос	2.204.840	36.946.179	15,00	1.708.238	27.743.707	13,48	77				
1a	пренос на активно електрично енерг.	1.949.309	31.899.087	13,22	1.510.861	24.588.848	11,92	70				
1b	вреќа моќност	74.022	24.568	0,17	168.202	2.734.892	1,33	71				
1c	реактивна ел. енерг.	74.014	3.645.317	1,61	27.175	441.670	0,21	110				
1d	Приходи од регул. дејност - пазар	74.016	400.884	0,39	57.885	938.341	0,46	104				
1e	Приходи од пасив. производители	74.028	928.407	0,39	2.018.195	32.818.179	15,82	87				
2	Приходи од прод на ел. енерг. на берз.	740.221	37.888.088	16,78	2.074.604	33.731.772	10,37	71				
2a	Системски услуги - балансна енергија	749.070	12.180.000	5,10	334.700	8.442.276	2,64	45				
2b	секундарна регулација (aFRR)	74.093	4.392.276	1,84	112.179	1.824.049	0,68	42				
2c	терциерна регулација (mFRR)	74.028	7.787.724	3,26	222.521	3.818.228	1,79	46				
2d	Отстапување на БСС-	74021, 7300,	3.193.817	1,32	1.020.323	16.990.818	9,05	32				
2e	Перманент на отстапување ДЕБАЛАНС	74.019	127.020	0,53	82.108	847.232	0,41	41				
3	Приходи од берз. надоместоци	7.481	2.990.000	1,24	11.888	193.288	0,09	37				
4	Компензација - Feibag	7.423	1.411.767	5,81	520.075	6.489.512	4,11	37				
5	ИПС надоместок	7.423	34.305	0,23	145.482	2.381.333	1,18	427				
6	Алокација на прекугранични преносни	7.421	4.369.917	17,64	4.605.016	74.898.055	39,33	108				
7	Камати, курси размени	774, 778	83.034	0,34	57.002	928.982	0,48	80				
8	Приходи од судски спорови	70.828	33	0,00	114	1.864	0,00	346				
9	Приходи од надомест на штети	7.897	880	0,01	5.945	85.041	0,05	864				
10	Приходи од грант - (Сискен Сименс)	7.877	16.580	0,11	10.580	289.593	0,13	100				
11	Приходи од грант - Тринити	7.878	741	0,01	1.089	17.362	0,01	83				
12	Приходи од грант - WDMB	78.780	1.210	0,01	-	-	-	-				
13	Приходи од грант - Конкар Кат Енерџ	78.791	11.223	0,08	1.320	21.463	0,01	108				
14	Приходи од поранешни години	7.887	75.583	0,31	11.223	182.488	0,09	100				
15	Приходи од исплатена гаранција	78.828	1.226.887	5,11	13.840	228.041	0,11	16				
16	Приходи од исплатени пенали	78.828	3.890	0,03	-	-	-	-				
17	Други приходи од надомест на штети	78.928	183	0,00	-	-	-	-				
18	Приходи од дивиденди од непозвр. др.	7.781	-	-	-	-	-	-				
19	Приходи по други основи	27.182	441.659	1,81	1.388	22.520	0,01	71				
I вкупни приходи		14.886.267	236.863.826	100,00	12.678.090	206.118.122	100,00	86				
РАСХОДИ												
1	Амортизација	432	476.083	7,724.802	3,87	480.370	7.973.498	4,16	103			
2	Матер. енерг. рез делови и сит инв.	37.335	37.335	807.073	0,29	37.318	806.787	0,32	100			
3	Сопствена потрошувачка на АД МЕПСО	40.300	71.104	1.168.183	0,53	45.940	748.902	0,39	89			
4	Инвестициско и технол. одржување	412, 413	42.889	890.853	0,32	103.802	1.882.968	0,88	244			
5	Системски услуги (ба+бб)	3.423, 344	3.423.344	56.002.341	26,28	2.694.894	43.818.415	22,88	77			
6a-1	aFRR балансен капацитет	40.201	1.570.414	26.538.187	11,81	1.747.412	28.413.203	14,83	111			
6a-2	mFRR балансен капацитет	40.202	527.888	8.590.407	3,87	473.814	7.698.415	4,02	80			
6b	Балансна енергија	1.822.930	1.822.930	31.287.154	14,47	947.482	15.405.211	8,04	49			
6b-1	секундарна регулација (aFRR)	40.206	945.132	15.368.000	7,11	387.648	5.978.018	3,12	39			
6b-2	терциерна регулација (mFRR)	40.209	977.798	15.899.154	7,36	578.834	9.426.195	4,92	59			
6c	Отстапување на БСС	40.209	787.660	12.670.589	5,00	281.677	4.683.366	2,39	35			
6d	Перманент на отстапување ДЕБАЛАНС	4.484	95.900	1.559.360	0,72	66.701	921.867	0,48	59			
7	Компензација Feibag	40.287, 7811	1.854.448	26.901.593	12,45	524.212	6.523.772	4,48	32			
8	Загуби во преносна мрежа	40.300	1.841.781	25.895.828	12,36	1.106.609	19.005.024	9,82	71			
9	Лазерна тарифа	40.304	891	15.828	0,01	938	15.220	0,01	97			
10	ИПС надоместок	41.483	31.698	515.252	0,24	57.798	938.772	0,48	182			
11	ТЕЦ Негативно	40.308	1.890.733	25.896.577	11,87	1.122.237	18.247.768	9,83	71			
12	Алокација на прекугранични преносни	41.050	111.460	1.812.195	0,84	209.705	3.409.837	1,78	196			
13	Останати материјали и намот. трошоци	410, 411	5.887	92.146	0,04	5.388	104.033	0,06	113			
13a	- трансформатори, ПТТ и сл.	440	15.889	258.309	0,12	27.909	455.288	0,24	176			
13b	- диверџанс од мрежа и други трошоци	443	10.003	162.860	0,08	20.983	467.588	0,25	300			
13c	- трош. за пров. работ. репар. работ.	444	2.254	36.813	0,02	4.231	88.797	0,04	197			
13d	- бензински гориво и трош. на работ. простор	446	1.705	27.724	0,01	9.788	188.797	0,09	873			
13e	- трош. за исплат. усл. - ветерански додатоци	44898	2.024	32.911	0,02	8.007	97.875	0,05	287			
13f	- останати трошоци	73, 901	73.901	1.201.842	0,58	125.321	2.037.740	1,08	170			
14	Вршени работи и услуги на кредит. побор.	4884	228.888	3.734.407	1,73	1.768	28.746	0,02	1			
15	Трошоци за изгубени спорови	491	501.848	8.155.220	3,77	580.146	9.108.049	4,78	112			
16	Плати бруто	498	284	4.818	0,00	1.224	19.802	0,01	431			
17	Премии за осигурување	445	18.289	313.642	0,15	28.149	457.707	0,24	148			
18	Камати по кредити и добавувачи	474+478+479	70.717	1.149.870	0,53	57.762	939.220	0,48	82			
18a	- камати од работ. на менов. субјекти	474	49.212	702.934	0,33	43.300	704.985	0,37	100			
18b	- камати на кредити	478	14.120	228.583	0,11	72	1.171	0,00	1			
18c	- курсни размени од работ. на менов. субјекти	479	13.385	217.542	0,10	14.388	233.884	0,12	108			
19	Надом. за трошна работ. (отправничка)	422, 441	45.237	735.891	0,34	41.838	878.415	0,35	92			
20	Даноци кои не зависат од резултатот	447	39.515	544.959	0,25	58.164	948.981	0,49	174			
21	Даноци на сопственост	44.784	-	-	-	198.090	3.025.854	1,58	84			
22	Трошоци за наб. на електрич. од ППД	7.818	2.347.991	38.178.715	17,88	1.976.109	32.131.854	16,78	84			
23	Трошоци за наб. на електрич. од берза	7.818	-	-	-	-	-	-	-			
II вкупни расходи		13.292.211	216.133.812	100,00	11.779.877	181.642.718	100,00	89				
добавка-загуба (I-II)		1.494.048	22.830.016	-	888.203	14.572.407	-	94				
пренос. ел. енерг. во ДМН		6.397	6.397	-	4.891	6.397	-	92				

Биланс на состојба -
(Извештај за финансиската состојба) на АД МЕПСО
состојба на 31.12.2023 година - КОНСОЛИДИРАНА

Табела бр. 2

ЕЛЕМЕНТИ	(во 000 ден.)				
	МПСО (31.12.2023)	УЧ. %	МПСО (31.12.2022)	УЧ. %	Индекс 2023/2022
А К Т И В А					
A. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (ПОСТОЈАНИ СРЕДСТВА)					
1. Нематеријални средства	8.620.883	62	8.436.218	61	102
- издатоци за истражувања и развој	39.669	0	49.360	0	82
- концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и други права	7.249	0	16.040	0	45
- нематеријални средства во подготовка	32.320	0	32.320	0	100
2. Материјални средства	8.574.076	62	8.379.947	61	102
- Недвижности (a+b)	4.058.888	29	4.263.803	31	85
a. Земјишта и шуми	39.200	0	32.729	0	120
b. Градежни објекти	4.020.366	29	4.231.074	31	95
- Постройки и опрема	1.877.207	14	2.019.964	15	93
- Транспортни средства	12.573	0	33.492	0	38
- Алат, логотип и канцел. инвент. имобил.	99.645	1	134.723	1	74
- Материјални средства во подготовка	233.162	2	178.814	1	130
- Останати материјални средства	2.290.667	16	1.746.146	13	131
3. Вложувања во недвижности	1.015	0	1.015	0	100
4. Долгорочни финансиски средства	6.909	0	6.909	0	100
- вложувања до подружници	6.909	0	6.909	0	100
- вложува во придр. друштва и учество во задн. влож. зедо					
- влож. во долг. хартии од вредност					
a) влож. во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање					
b) влож. во хартии од вред. располож. за продажба					
- останати долг. фин. средства					
5. Долгорочни побарувања					
6. Одложени даночни средства					
B. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (ОБРТНИ СРЕДСТВА)					
1. Залихи	4.964.832	36	4.151.528	30	
- на сировини и материјали	50.117	0	52.324	0	
- на рез. делови, ситен инвент., амбалажа и автогуми	10.935	0	12.783	0	65
2. Средства за ступ. именити за прод. и прех	39.162	0	39.631	0	99
3. Краткорочни побарувања	2.448.672	18	1.648.991	12	149
- побарувања од поврзани субјекти					
- побарувања од купувачите	2.312.530	17	1.551.543	12	145
- побарувања од дадени аванси	6.659	0	2.999	0	222
- побар. од држ. по основ на даноци, прид., царини	127.567	1	53.105	0	240
- побарувања од вработените	1.926	0	637	0	302
- останати краткорочни побарувања			107	0	
4. Краткорочни финансиски средства	498.483	4	40.156	0	1.241
- побарувања по дадени заеми	498.363	4	40.058	0	1.244
- останати краткорочни побарувања	100	0	100	0	100
5. Парични средства и парични еквив.	1.967.360	14	2.410.663	17	82
6. Платени трош. за идни приходи и првом. прих. (АВР)	281.855	2	1.216.245	8	24
ВКУПНА АКТИВА (A+B+C)	13.897.140	100	13.806.987	100	101
БОНЕБЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	7.785		7.785		
П А С И В А					
A. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ					
I. Основна главнина	9.003.482	65	6.189.916	59	110
II. Премии за емитирани акции	3.356.310	24	3.356.310	24	100
III. Собствени акции					
IV. Запишан неплатен капитал					
V. Рез. резерв и разлики од од вредн. околн. добив					
VI. Резерви	60.903	0	80.903	0	100
1. Законски резерви	3.302.049	24	3.244.093	23	102
2. Статутарни резерви	365.591	3	302.992	2	121
3. Останати резерви					
VII. Акумулирана добивка	2.936.456		2.941.101	21	100
VIII. Пренесена добивка	1.470.653	11	276.630	2	532
IX. Добивка за деловната година					
X. Загуба за деловната година	613.547	5	1.251.979	9	65
XI. Главнина на сопствениците на матичното друштво					
XII. Неконтролирано учество					
B. ОБВРСКИ					
I. Долгорочни резервирања за ризици и трошоци	3.416.643	25	2.922.802	21	117
II. Долгорочни обврски	1.344.571	10	1.668.208	11	86
- обврски за аванси, депозити и кауции					
- обврски по основ на заеми и кредити	1.344.571	10	1.668.208	11	86
III. Одложени даночни обврски					
IV. Краткорочни обврски	2.074.072	15	1.354.684	10	153
1. обврски спрема поврзани друштва					
2. обврски спрема добавувачи	619.664	5	632.656	5	130
3. обврски за аванси, депозити и кауции	936.076	7	284.095	2	329
4. обврски за даноци и придонеси на плата и надомести о					
5. обврски кон вработените	1	0			
6. обврски кон даночни обврски	3	0			
7. краткорочни резервирања за ризици и трошоци	23.093	0	127.037	1	16
8. обврски по основ на заеми и кредити	292.833	2	308.796	2	95
9. останати обврски	2.360	0	2.109	0	113
V. ОДЛОЖЕНИ ПЛАЌАЊА НА РИЗИЦИ И ТРОШОЦИ (ПВР)	1.478.035	11	2.853.170	20	65
VI. Обврски по основ на нетековни средства					
ВКУПНА ПАСИВА (A+B+C)	13.897.140	100	13.806.987	100	101
БОНЕБЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	7.785		7.785		